

070.509593

๗ 293 ๗

๘. 3

การดำเนินงานของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484

ปริญญานิพนธ์

ของ

วรัจฉรา บุญยพันธุ์

15 ต.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มีนาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

B ๒๒ ๒1

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ)

คณะกรรมการสอบ

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ผกายวรรณ เจียมเจริญ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๙ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและสำนวนภาษาด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ ประธานผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วีระ สุภากิจและอาจารย์ผกาขวรรณ เจียมเจริญ กรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์และกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และให้ข้อเสนอแนะที่มีค่าทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญสม ก้านสังวร และอาจารย์ทรงวิทย์ แก้วศรี ที่กรุณาให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณผู้จัดการหรือตัวแทนของสำนักพิมพ์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่สุวภา บุญยพันธุ์ที่เป็นผู้ให้ทุกอย่างแก่ลูกตลอดมาและประโยชน์อันพึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบอุทิศแด่นายอรุณ บุญยพันธุ์ บิดาผู้ล่วงลับไปก่อนจะเห็นความสำเร็จของผู้วิจัย

วรัจฉรา บุญยพันธุ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ	7
กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ	7
กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย	11
วิวัฒนาการกฎหมายการพิมพ์ของไทยเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ ..	11
พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
งานวิจัยในต่างประเทศ	16
งานวิจัยในประเทศ	17
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	20
การกำหนดกลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	20
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	24

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
การผลิตหนังสือของสำนักพิมพ์	27
สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์	28
ความรู้ความเข้าใจของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์	29
การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์	30
การติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติ	33
ปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์	34
ปัญหาที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์	34
ปัญหาที่เกิดจากสำนักพิมพ์เอง	36
ปัญหาที่เกิดจากตัวสิ่งพิมพ์	37
เปรียบเทียบปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ การพิมพ์	37
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รวบรวม	39
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ	39
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์	40
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	42
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	42
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	42
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	43
อภิปรายผล	46
ข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	51

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	54
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	55
ภาคผนวก ข สำเนาพระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484	70
ประวัติย่อของผู้วิจัย	86

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสำนักพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล จำแนกตามขนาดของสำนักพิมพ์.....	21
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปและที่ได้รับกลับคืน	24
3	คำร้อยละเกี่ยวกับกลุ่มหนังสือและจำนวนหนังสือที่สำนักพิมพ์ผลิต	28
4	คำร้อยละความรู้ความเข้าใจของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติ การพิมพ์ จำแนกตามรายข้อ	29
5	คำร้อยละการส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์	30
6	คำร้อยละเหตุผลของการส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ การพิมพ์	31
7	คำร้อยละรูปแบบการส่งสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ที่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตาม พระราชบัญญัติการพิมพ์	32
8	การติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติเรื่องการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์	33
9	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในด้านที่เกิดจาก ข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์	34
10	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในด้านที่เกิดจาก สำนักพิมพ์เอง	36
11	ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในด้านที่เกิดจาก ตัวสิ่งพิมพ์	37
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติการพิมพ์	38
13	ค่าเฉลี่ยระดับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ	39
14	ค่าเฉลี่ยระดับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์	40

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันการผลิตหนังสือและสิ่งพิมพ์มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์หรือสถาบันใดสามารถรวบรวมสิ่งพิมพ์เหล่านี้ไว้ได้ครบถ้วน หอสมุดแห่งชาติเป็นห้องสมุดแห่งเดียวในประเทศไทยที่เก็บรวบรวมและอนุรักษ์สิ่งพิมพ์ทุกชนิดที่ผลิตขึ้นในประเทศตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ซึ่งใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2484 (เสถียร วิชยลักษณ์ และคนอื่น ๆ. 2520 : 7) พระราชบัญญัตินี้มีข้อกำหนดให้ผู้โฆษณาส่งหนังสือที่ตีพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามมาตราที่ 20 และส่งหนังสือพิมพ์ให้ตามมาตราที่ 32 จำนวนอย่างละ 2 ฉบับ หนังสือที่หอสมุดแห่งชาติได้รับจะเก็บรักษาไว้ในคลังสิ่งพิมพ์เพื่อใช้เป็นพยานเอกสารอ้างอิงในศาลเมื่อเกิดการฟ้องร้องกันขึ้นจำนวน 1 ฉบับ และอีก 1 ฉบับจะนำออกบริการแก่ประชาชนผู้เข้าใช้ แต่ถึงแม้ว่าหอสมุดแห่งชาติจะมีพระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นกฎหมายรองรับในการจัดหาสิ่งพิมพ์ แต่ปัญหาสำคัญที่ต้องประสบอยู่เสมอมาคือ การได้รับสิ่งพิมพ์ไม่ครบถ้วน ทั้งๆ ที่พระราชบัญญัติได้กำหนดโทษสำหรับผู้ละเลยไม่ส่งสิ่งพิมพ์ไว้แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ถูกใช้มานานจึงล้าสมัยและมีข้อบกพร่องอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นโทษปรับที่มีค่าน้อยกว่าราคาหนังสืออยู่มากในยุคปัจจุบัน ผู้พิมพ์จึงละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่วางไว้ (สุรพรี โหมานันท์. 2522 : 86) หรือในด้านการควบคุมการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติซึ่งไม่ปรากฏว่ามีผู้รับผิดชอบในการควบคุมและตรวจสอบการพิมพ์ ตลอดจนการปรับผู้จัดพิมพ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการพิมพ์ยังไม่มีความรู้เรื่องพระราชบัญญัติการพิมพ์เพียงพอ อีกทั้งสภาพโรงพิมพ์ที่แพร่กระจายทำให้การรวบรวมสิ่งพิมพ์ของหอสมุดแห่งชาติยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2521 : 589-591) ยิ่งกว่านั้นพระราชบัญญัติการพิมพ์ยังไม่ครอบคลุมถึงสิ่งพิมพ์ทุกชนิด โดยมีข้อความกำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่า พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สิ่งพิมพ์ดังนี้ คือสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลหรือเทศบาล สิ่งพิมพ์ซึ่งรัฐมนตรีกำหนด บัตร ตราสาร แบบพิมพ์ และรายงานซึ่งใช้กันตามปกติในการส่วนตัว การสังคม การเมือง การค้า หรือกิจธุระ

(พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484. 30 กันยายน 2484 : 1232) ฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาลซึ่งในปีหนึ่ง ๆ มีการผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หรือสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ เช่น หนังสือที่แจกในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่มีเนื้อหาเป็นสารประโยชน์แทบทั้งสิ้นนั้น หอสมุดแห่งชาติก็ไม่สามารถที่จะทราบได้ว่าหน่วยงานใด โรงพิมพ์ หรือสำนักพิมพ์ใดพิมพ์อะไรออกมาบ้าง ทั้งนี้เพราะประเทศไทยยังไม่มีศูนย์กลางการพิมพ์ และไม่มีการทำรายชื่อบรรณสารสิ่งพิมพ์ที่สมบูรณ์ (นงลักษณ์ ไม่หน่ายกิจ. 2513 : 161) ถึงแม้ว่าหอสมุดแห่งชาติจะได้ใช้ความพยายามอย่างสุดความสามารถในการขอแก้ไขพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ และได้พยายามดำเนินการที่จะให้ได้มาซึ่งสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศอย่างครบถ้วนเช่น ดำเนินการขอความร่วมมือจากผู้พิมพ์โฆษณาหน่วยงานและส่วนราชการต่าง ๆ ให้ส่งสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ขึ้นให้หอสมุดแห่งชาติ แต่เนื่องจากหอสมุดแห่งชาติมีอัตราค่าส่งจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่คอยติดตามทวงหนังสือที่ผู้จัดพิมพ์ยังไม่ได้ส่งให้หอสมุดแห่งชาติจนครบทุกรายได้ (สุรพรี โหมานันท์. 2522 : 86) และเนื่องจากหน้าที่เจ้าหน้าที่ของหอสมุดแห่งชาติไม่สามารถสืบค้นแหล่งที่จัดพิมพ์ได้ทั้งหมด (Chirawan Bhakdibutr. 1979 : 115) ประกอบกับสาเหตุจากความล้าสมัยของพระราชบัญญัติการพิมพ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้หอสมุดแห่งชาติได้รับหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ไม่ครบถ้วนอยู่เสมอมา ดังเช่นในปี พ.ศ.2505 หอสมุดแห่งชาติได้รับสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ประมาณ 1 ใน 4 ของสิ่งพิมพ์ที่ผลิตออกมาในแต่ละปี (Gelfand. 1962 : 25) ในปี พ.ศ. 2513 แม้นมาส ชวลิต ให้ความเห็นว่าค่าปรับที่ไม่เหมาะสมกับกาลเวลาทำให้สำนักพิมพ์และโรงพิมพ์ไม่ส่งหนังสือให้หอสมุดแห่งชาติร้อยละ 30-40 (นงลักษณ์ ไม่หน่ายกิจ. 2513 : 160) และในปี พ.ศ. 2532 ญาณิ์ คุหะรัตน์. (2532 : 77) ได้ศึกษาสภาพการได้รับหนังสือของหอสมุดแห่งชาติพบว่าหอสมุดแห่งชาติยังคงได้รับหนังสือตามพระราชบัญญัติการพิมพ์เพียงร้อยละ 35.02 เท่านั้นซึ่งการที่หอสมุดแห่งชาติได้รับสิ่งพิมพ์ไม่ครบถ้วนนี้เองทำให้ “บรรณานุกรมแห่งชาติ” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมรายชื่อบรรณสารสิ่งพิมพ์ที่ตีพิมพ์ขึ้นในประเทศไทยเพื่อใช้เป็นหลักฐานสำคัญแสดงให้ทราบถึงการพิมพ์หนังสือและสิ่งพิมพ์ของประเทศไม่ครอบคลุมหนังสือและสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ได้ทั่วถึงและมีข้อมูลในแนวสืบค้นไม่ครบถ้วน

จากปัญหาและสาเหตุที่มีผู้อ้างไว้ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการดำเนินงานของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ว่าสำนักพิมพ์มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพียงใด ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือไม่เพราะเหตุใด มีปัญหาและข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติรวบรวมอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้หอสมุดแห่งชาติและผู้เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาในการแก้ไขปัญหาให้ตรงประเด็น และปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484
2. เพื่อศึกษาปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของสำนักพิมพ์ที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติรวบรวม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ได้ทราบปัญหาที่แท้จริงตามที่สำนักพิมพ์ประสบจากการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 และผลของการวิจัยจะได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติได้ อีกทั้งใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงวิธีการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติให้เป็นไปอย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาสภาพการดำเนินงานและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ของสำนักพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ โดยไม่ครอบคลุมถึงวิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล รายงาน วารสาร จุลสาร และหนังสือพิมพ์

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้แก่สำนักพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ได้รับเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) จากหอสมุดแห่งชาติจำนวน 172 แห่ง

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้จากการสุ่มจากกลุ่มประชากรที่กำหนดคือสำนักพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ได้รับเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) จากหอสมุดแห่งชาติโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสำนักพิมพ์คือสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมจำนวน 122 แห่ง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่สำนักพิมพ์ขนาดต่างๆ จำแนกเป็น

4.1.1 สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่

4.1.2 สำนักพิมพ์ขนาดกลาง

4.1.3 สำนักพิมพ์ขนาดเล็ก

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช

2484

สมมุติฐานในการศึกษาค้างนี้

สำนักพิมพ์ที่มีขนาดต่างกันประสบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484 แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สำนักพิมพ์ หมายถึง สถานประกอบการที่เป็นผู้พิมพ์เผยแพร่ รับผิดชอบในสิ่งพิมพ์ที่ผลิตตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ซึ่งอยู่ในรูปของบริษัท บริษัทสำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วน หรือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นต้น มีสำนักงานตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และได้รับเลขมาตรฐาน

สากลประจำหนังสือ (ISBN) จากหอสมุดแห่งชาติ หมายเลข ISBN นี้หมายถึงเลขรหัสสากลที่กำหนดขึ้นสำหรับสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือเพื่อความสะดวก ถูกต้องและรวดเร็ว ในการดำเนินงานควบคุมข้อมูลสิ่งพิมพ์ในคอมพิวเตอร์ในด้านการสั่งซื้อ การแลกเปลี่ยน การสำรวจข้อมูล และด้านการควบคุมจำนวนเล่มของสำนักพิมพ์เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ประกอบด้วยเลขอารบิก 10 หลัก พิมพ์อยู่หลังคำว่า ISBN ตัวเลขแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วน เช่น ISBN 974-7920-56-5 มีความหมายในแต่ละส่วนดังนี้

ISBN	อักษรย่อของคำว่า International Standard Book Number
974	รหัสประเทศไทย
9720	รหัสสำนักพิมพ์
56	รหัสชื่อเรื่อง
5	เลขตรวจสอบ

รหัสสำนักพิมพ์และรหัสชื่อเรื่อง จะเป็นตัวชี้ขนาดของสำนักพิมพ์ ซึ่งจากแนวการแบ่งของหอสมุดแห่งชาติ แบ่งสำนักพิมพ์ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่พิเศษ (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 2 หลัก เลขรหัสหนังสือ 4 หลัก) สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 3 หลัก เลขรหัสหนังสือ 3 หลัก) สำนักพิมพ์ขนาดกลาง (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 4 หลัก เลขรหัสหนังสือ 2 หลัก) และสำนักพิมพ์ขนาดเล็ก (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 5 หลัก เลขรหัสหนังสือ 1 หลัก) แต่เนื่องจากจำนวนสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่พิเศษ มีเพียง 2 แห่ง ในการวิจัยนี้จึงจำแนกการศึกษาโดยแบ่งขนาดของสำนักพิมพ์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1.1 สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 2 หลัก และ 3 หลัก)
- 1.2 สำนักพิมพ์ขนาดกลาง (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 4 หลัก)
- 1.3 สำนักพิมพ์ขนาดเล็ก (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 5 หลัก)

2. พระราชบัญญัติการพิมพ์ หมายถึง พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการผลิตและเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของประเทศไทยที่ยังใช้อยู่ในปัจจุบัน ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะบทบัญญัติเพียงบางมาตราในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ ได้แก่ บทนิยาม คำศัพท์ของคำว่า “สิ่งพิมพ์” “พิมพ์” “ผู้พิมพ์” “ผู้โฆษณา” สิ่งพิมพ์ตามกฎหมายที่พระราชบัญญัติกำหนด สิ่งพิมพ์ที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

การทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ การแสดงปีที่พิมพ์ ชื่อผู้พิมพ์ ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ และการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ รวมทั้งบทกำหนดโทษผู้ละเลยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในส่วนต่าง ๆ ดังกล่าว

3. สิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือที่สำนักพิมพ์เป็นผู้รับผิดชอบในการผลิต และจัดให้แพร่หลายด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จำหน่ายหรือแจกจ่าย การศึกษาครั้งนี้ไม่รวมถึงวิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล หรือรายงานที่ใช้เป็นส่วนตัว การค้า การสังคมและธุรกิจ และสิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร จุลสาร และหนังสือพิมพ์

4. สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดบางมาตราของพระราชบัญญัติการพิมพ์และข้อเท็จจริงที่สำนักพิมพ์ปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ซึ่งวัดได้ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ และการส่งสิ่งพิมพ์ เช่น การตีความแปลความนิยามศัพท์บางคำ กำหนดเวลาในการส่งสิ่งพิมพ์และบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน เป็นต้น

4.2 การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ได้แก่ ข้อเท็จจริงที่สำนักพิมพ์ปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ เช่น การส่งและเหตุผลในการส่งหรือไม่ส่ง วิธีส่ง และจำนวนหนังสือที่ส่ง เป็นต้น

5. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคทำให้สำนักพิมพ์ ไม่สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติการพิมพ์ได้ และก่อให้เกิดความบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนด

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ หมายถึง แนวความคิดต่าง ๆ ที่สำนักพิมพ์เห็นว่าควรนำมาใช้ปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์และการที่หอสมุดแห่งชาติได้รับสิ่งพิมพ์ไม่ครบถ้วนให้หมดสิ้นไป หรือคลี่คลายไปในทางที่เหมาะสม รวมตลอดทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการศึกษาการดำเนินงานของสำนักพิมพ์ในเรื่องการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับพระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการวิจัยตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ
 - 1.1 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ
 - 1.2 กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย
 - 1.2.1 วิวัฒนาการกฎหมายการพิมพ์ของไทยที่เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ
 - 1.2.2 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 2.2 งานวิจัยในประเทศ

การส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ

1. กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ

กฎหมาย เป็นบทบัญญัติซึ่งผู้มีอำนาจสูงสุดในประเทศได้ตราขึ้นไว้เพื่อใช้ในการบริหารบ้านเมืองและบังคับบุคคลในความสัมพันธ์ระหว่างกัน ผู้ใดฝ่าฝืนต้องได้รับโทษ หรือต้องถูกบังคับให้ปฏิบัติตาม (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2526 : 3)

โดยทั่วไปกฎหมายว่าด้วยการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐจะปรากฏแทรกอยู่ในกฎหมายต่าง ๆ โดยมีข้อกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจการพิมพ์ส่งสิ่งพิมพ์มาเก็บรักษาไว้ ณ แหล่งที่กฎหมายกำหนด กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐนี้เกิดขึ้นพร้อมกับกฎหมายการพิมพ์ เดิมใช้เป็นเครื่องมือสำหรับตรวจ

สิ่งพิมพ์ (Censorship) เพื่อควบคุมมิให้ผู้พิมพ์เสนอความคิดเห็นที่ขัดกับนโยบายการปกครองประเทศ เป็นวิธีการสร้างคลังสิ่งพิมพ์ให้กับประเทศ และยังเป็นวิธีการจัดหาสิ่งพิมพ์โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก อีกด้วย ความคิดที่จะใช้กฎหมายพวกนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติและสร้างคลังสิ่งพิมพ์ให้ประเทศนั้นเกิดขึ้นมาภายหลังวัตถุประสงค์ของการส่งสิ่งพิมพ์ของรัฐ ลักษณะกฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ และการใช้กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐของประเทศต่าง ๆ มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ

วัตถุประสงค์ของการส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่รัฐบาล ได้แก่ (ญานี คูหะรัตน์. 2532 : 7)

1.1.1 เพื่ออนุรักษ์สิ่งพิมพ์ในประเทศทุกชนิด

1.1.2 เพื่อลงรายการสิ่งพิมพ์ในบรรณานุกรมแห่งชาติ

1.1.3 เพื่อสำรวจสถิติผลผลิตของอุตสาหกรรมการพิมพ์ และเผยแพร่
สิ่งพิมพ์ของประเทศ

1.1.4 ทำให้คลังสิ่งพิมพ์มีสิ่งพิมพ์ครบถ้วน

1.2 ลักษณะกฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า กฎหมายว่าด้วยการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐโดยตรงยังไม่มี แต่จะมีปรากฏรวมอยู่ในกฎหมายอื่นหลายลักษณะ และมีชื่อเรียกต่างๆ กัน ที่สำคัญได้แก่ (ญานี คูหะรัตน์. 2532 : 6)

1.2.1 กฎหมายลิขสิทธิ์ (Copyright Laws) ตัวอย่างของประเทศที่กำหนดการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐรวมอยู่ในกฎหมายลิขสิทธิ์ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และอาร์เจนตินา ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์นี้ผู้จัดพิมพ์ต้องส่งสิ่งพิมพ์ให้ห้องสมุดตามที่กฎหมายระบุไว้ มิฉะนั้นสิ่งพิมพ์นั้นๆ จะมิได้รับลิขสิทธิ์

1.2.2 กฎหมายการพิมพ์และการโฆษณา (Publication and Press Laws) ประเทศที่ใช้เช่น กูยานา (Guyana) จิลี และประเทศไทย

1.2.3 กฎหมายห้องสมุด (Library Laws) ประเทศที่ใช้ เช่น บราซิล อูรุกวัย เวเนซุเอลา และญี่ปุ่น

1.2.4 พระราชบัญญัติผู้จัดพิมพ์และผู้โฆษณา (Printers and Publisher Acts) ประเทศที่ใช้กฎหมายลักษณะนี้ เช่น สิงคโปร์

1.3 รายละเอียดการใช้กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐ

กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐมักมีข้อกำหนดระบุให้ผู้จัดพิมพ์ส่งสิ่งพิมพ์มาเก็บรักษาไว้ ณ หอสมุดแห่งชาติตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศแต่ส่วนใหญ่จะกำหนดไว้ 2 ฉบับหรือมากกว่านั้น มีรายละเอียดข้อกำหนดของการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติเก็บรักษาตามกฎหมายของประเทศต่างๆ ที่น่าสนใจพอสรุปได้ดังนี้

1.3.1 สหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกามีข้อกำหนดของการส่งสิ่งพิมพ์อยู่ในกฎหมายลิขสิทธิ์ (Copyright Law) ตามมาตรา 13 กำหนดให้ผู้จัดพิมพ์ส่งหนังสือไปให้ Copyright Office ซึ่งมีหน่วยงานรับสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะชื่อ Register of Copyrights เป็นหน่วยงานของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันซึ่งตั้งอยู่ในกรุงวอชิงตัน ดี ซี (Washington D.C.) เป็นจำนวนชื่อเรื่องละ 2 ฉบับสำหรับหนังสือที่พิมพ์ภายในประเทศสหรัฐอเมริกา และ 1 ฉบับสำหรับหนังสือที่แต่งโดยชาวอเมริกันแต่พิมพ์ภายนอกประเทศ สำหรับผู้ละเลยไม่ส่งหนังสือมีบทกำหนดโทษไว้ในมาตรา 14 ว่า หนังสือที่พิมพ์ภายในประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องส่งไปให้กับ Register of Copyrights ภายในกำหนด 3 เดือน และสำหรับหนังสือที่พิมพ์ในดินแดนภายนอกซึ่งเป็นของสหรัฐอเมริกา หรือในต่างประเทศอื่นๆ จะต้องส่งภายใน 6 เดือน ถ้าพ้นจากเวลาที่กำหนดจะต้องเสียค่าปรับ 100 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ และจะต้องจ่ายเงินให้ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นจำนวน 2 เท่าของราคาหนังสือฉบับพิมพ์ที่ดีที่สุดในราคาขายปลีก และลิขสิทธิ์นั้นนับเป็นโมฆะด้วย (United States. The Library of Congress. Copyright Office. 1967 : 9-10)

1.3.2 อังกฤษ

ประเทศอังกฤษมีกฎหมายลิขสิทธิ์ ค.ศ. 1911 (Copyright Act of 1911) ตามมาตรา 15 กำหนดให้ผู้จัดพิมพ์ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุด 6 แห่ง แห่งละ 1 ฉบับ คือ บริติชมิวเซียม (British Museum) หอสมุดวิทยาลัยออกซฟอร์ด (Oxford University) หอสมุดมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (Cambridge University) ทรินิตีคอลเลจ เมืองดับลิน (Trinity College Dublin) หอสมุดแห่งชาติสกอตแลนด์ (National Library of Scotland) และหอสมุดแห่งชาติเวลส์ (National Library of Wales) ภายในกำหนดเวลา 1 ปี และกฎหมายลิขสิทธิ์ปี ค.ศ. 1956 ซึ่งออกมาภายหลังก็ยืนยันชื่อหอสมุดที่ต้องได้รับสิ่งพิมพ์ทั้ง 6 แห่งเช่นเดิม (Mackinnon. 1967 : 930-931)

1.3.3 ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอื่นของโลก

นอกจากสหรัฐอเมริกาและอังกฤษแล้วประเทศอื่น ๆ ในแต่ละภูมิภาคของโลกต่างก็มีกฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ใช้ในสภาพที่แตกต่างกันออกไปตามที่โพมัสเซล (ญาณี คูหะรัตน์, 2532 : 7-8; อ้างอิงมาจาก Pomassl, 1977) สรุปไว้ดังนี้

จากการประชุม IFLA เรื่อง การควบคุมบรรณานุกรมระหว่างชาติซึ่งองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติร่วมกับสหพันธ์สมาคมห้องสมุดและสถาบันระหว่างประเทศ จัดขึ้นที่กรุงปารีสเมื่อวันที่ 12-15 กันยายน ค.ศ.1977 พบว่า จำนวน ร้อยละ 60 หรือ 105 ประเทศ จาก 174 ประเทศ ที่มีกฎหมายว่าด้วยการส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่รัฐบาล และ 89 ประเทศได้ใช้กฎหมายนี้ ช่วยในการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ มีเพียง 24 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วยที่พบว่ากฎหมายนี้ จัดตั้งก่อนปี ค.ศ.1945 และอีก 81 ประเทศ จัดตั้งระหว่างปี ค.ศ.1945-1975

ในยุโรป ประเทศส่วนใหญ่มีกฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ใช้มาเป็นเวลานาน เช่น ฝรั่งเศส มีตั้งแต่ปี ค.ศ.1537 และแก้ไขเพิ่มเติมปี ค.ศ.1963 และ 1975 กฎหมายส่วนมากจะมีขอบเขต กว้างขวางครอบคลุมสิ่งพิมพ์ทุกชนิด รวมทั้งวัสดุไม่ดีพิมพ์ นอกจากนั้นยังกำหนดเวลาในการส่งอย่าง ชัดเจน เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (Federal Republic of Germany) ใช้ Law on the German Library ค.ศ. 1970 ซึ่งรวมสิ่งพิมพ์ทุกชนิด รวมทั้งงานด้านดนตรีด้วย ยิ่งกว่านั้นกฎหมายว่าด้วยการ ส่งสิ่งพิมพ์ของอังการี ค.ศ. 1960 ยังบังคับสิ่งพิมพ์ของคนในต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งผู้จัดพิมพ์จะต้อง ส่งสิ่งพิมพ์ทุกชนิดทั้งที่มีการพิมพ์และการทำสำเนามากกว่า 20 ฉบับ ภายในเวลา 24 ชั่วโมง หรือ อย่างมากไม่เกิน 6 วัน

สำหรับประเทศในอเมริกาใต้ มี 10 ประเทศ จาก 11 ประเทศ ที่มีกฎหมายเกี่ยวกับการส่ง สิ่งพิมพ์นี้ใช้ แต่ในทางปฏิบัติยังขาดการเอาใจใส่ดูแลเพราะไม่มีมาตรการในการควบคุม รวมทั้ง ขอบข่ายของวัสดุที่ส่งก็ไม่กว้างขวาง ทำให้หอสมุดแห่งชาติได้รับสิ่งพิมพ์ไม่ครบถ้วน เช่น หอสมุดแห่ง ชาติของโคลัมเบีย ได้รับสิ่งพิมพ์เพียง ร้อยละ 60 ส่วนประเทศในอเมริกากลาง ก็มีสภาพเช่นเดียวกับ ประเทศในอเมริกาใต้ และกฎหมายว่าด้วยการส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่รัฐบาลขึ้นอยู่กับกฎหมายลิขสิทธิ์

ส่วนในทวีปเอเชีย มีอินโดนีเซีย ประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ไม่มีกฎหมายว่า ด้วยการส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่รัฐบาลสำหรับญี่ปุ่นกฎหมายนี้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายหอสมุดแห่งชาติไดเอท (National Diet Library Law) ซึ่งส่วนใหญ่ขอบเขตของสิ่งพิมพ์จะไม่ครอบคลุมถึงวัสดุไม่ดีพิมพ์

และโสคทศนวัตถุ ยิ่งกว่านั้นสำนักพิมพ์บางประเทศ เช่น ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังไม่สนใจมาตรฐานทางบรรณานุกรมแห่งชาติอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าเกือบทุกประเทศในโลกส่วนใหญ่จะมีปัญหาในการรวบรวมและจัดหาสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่รัฐบาล สาเหตุเพราะยังขาดการเอาใจใส่จากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ผู้เขียน ผู้จัดพิมพ์และห้องสมุด รวมทั้งความผิดพลาดและลำสมัยของกฎหมายก็เป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหานี้ (ญาณิ์ คุณะรัตน์. 2532 : 8)

2. กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติของประเทศไทย

2.1 วิวัฒนาการกฎหมายการพิมพ์ของไทยที่เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ

นับตั้งแต่กิจการพิมพ์ของไทยเริ่มเกิดขึ้นในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น และได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับทำให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูง หนังสือนับเป็นสื่อถ่ายทอดความคิดความรู้ไปสู่ประชาชน “..หนังสือเป็นเสมือนคลังที่รวบรวมเรื่องราว ความรู้ ความคิด วิทยาการทุกด้านทุกอย่างซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ ได้คิด อ่าน และเพียรพยายามบันทึกรักษาไว้ด้วยลายลักษณ์อักษร หนังสือแพร่ไปถึงที่ใด ความรู้ความคิดก็แพร่ไปถึงที่นั่น หนังสือเป็นสิ่งที่มีความและมีประโยชน์ที่ประมาณมิได้ ในแง่ที่เป็นบ่อเกิดแห่งการเรียนรู้ของมนุษย์...” (พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีเปิดงานหนังสือระหว่างชาติ 2515 และงานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 3. 2515 : 1) เสรีภาพของการพิมพ์มีมากขึ้นกิจการพิมพ์และสิ่งพิมพ์เจริญรุ่งเรืองมากและพัฒนาจนถึงปัจจุบัน มาตรการควบคุมสิ่งพิมพ์โดยใช้กฎหมายได้รับการพัฒนาควบคู่กันมาเช่นกัน พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมิใช่กฎหมายการพิมพ์ฉบับแรกของไทยที่มีบทบัญญัติให้ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ มีข้อกำหนดจากกฎหมายที่เกิดขึ้นก่อนหน้าพระราชบัญญัติการพิมพ์นี้หลายฉบับที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการรวบรวมสิ่งพิมพ์สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

2.1.1 พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ. 120 ในปี พ.ศ. 2444 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม ร.ศ.120 ระบุให้หนังสือที่จะมีกรรมสิทธิ์ต้องพิมพ์ในพระราชอาณาจักร และจำหน่ายครั้งแรกในพระราชอาณาจักร ผู้แต่งต้องนำหนังสือไปจดทะเบียนพร้อมส่งหนังสือจำนวน 1 ฉบับไว้ที่เจ้าพนักงานกรมอาลักษณ์ เจ้าพนักงานจะทำบัญชีหนังสือที่มีผู้ขอกรรมสิทธิ์ทุกรายเก็บไว้ในสมุดทะเบียน

และกำหนดให้ผู้มีกรรมสิทธิ์ส่งหนังสือให้ห้องสมุดต่าง ๆ ด้วยดังปรากฏในมาตราที่ 15 มีข้อความดังนี้ “...มาตรา 15 บรรดาหนังสือที่มีกรรมสิทธิ์ จะต้องถวายไว้สำหรับหอหลวง ฉบับ 1 หอพระสมุดวชิรญาณฉบับ 1 และหอพุทธศาสนสังคหะ ฉบับ 1...” (พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ.120. 12 สิงหาคม ร.ศ. 120 : 287)

ห้องสมุดที่ถูกระบุในมาตรานี้ทั้ง 3 แห่ง ได้แก่ “หอหลวง” (หอพระมณเฑียรธรรม) “หอพระสมุดวชิรญาณ” และ “หอพุทธศาสนสังคหะ” ต่อมาภายหลังคือเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ.2448 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวมกันเข้าเป็น “หอพระสมุดสำหรับพระนคร” (สมเด็จพระยาচারราชานุภาพ. 2512 : 1-2) และ หอพระสมุดสำหรับพระนครนี้เองได้เปลี่ยนชื่อเป็น “หอสมุดแห่งชาติ” เมื่อ พ.ศ. 2476 (สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. 2510 : 10) และใช้ชื่อนี้ต่อมาจนถึงปัจจุบัน

2.1.2 พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ พ.ศ.2457

เกิดขึ้นในรัชกาลต่อมาคือในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2457 แก้วพระราชบัญญัติฉบับเดิม โดยกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดของหนังสือที่จดกรรมสิทธิ์เกี่ยวกับรูปแบบของการพิมพ์ไว้ในมาตราที่ 4 และ 5 ว่าหนังสือที่จะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ต้องระบุชื่อหนังสือ (พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ พ.ศ.2457. 20 ธันวาคม 2457 : 462-463)

2.1.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยสมุด เอกสาร และหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2465

พระราชบัญญัตินี้ถือเป็นพระราชบัญญัติการพิมพ์ฉบับแรกของประเทศไทย(พิศิษฐ์ ขวาลาวัช. 2532 : 16) เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 เช่นเดียวกันมีมาตรการสำคัญเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์คือมาตรา 14 ให้พิมพ์ชื่อผู้พิมพ์ ที่อยู่ และปีที่พิมพ์ไว้ในหน้าแรก หรือหน้าสุดท้ายของสิ่งพิมพ์ และในมาตรา 15 กำหนดให้ผู้พิมพ์ส่งสิ่งพิมพ์ 2 ฉบับให้หอสมุดสำหรับพระนคร ถ้าพิมพ์ในกรุงเทพฯ และถ้าพิมพ์ในต่างจังหวัดให้ส่งไปยังสมุหเทศาภิบาลให้จัดส่งต่อมายังหอพระสมุดสำหรับพระนครในกรุงเทพฯ ภายในหนึ่งสัปดาห์นับแต่วันพิมพ์เสร็จ และมาตรการลงโทษสำหรับผู้พิมพ์ที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติเป็นบทลงโทษที่น่าสนใจมีข้อความดังนี้

“... มาตรา 28 ผู้พิมพ์คนใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ ว่าด้วยการส่งสมุด เอกสาร หรือ หนังสือพิมพ์ที่ตนได้พิมพ์ขึ้นแก่หอพระสมุดแห่งพระนครก็ดี หรือแก่สมุหเทศาภิบาลมณฑลก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษ

(1) ในเรื่องสมุดหรือเอกสาร ปรับไม่เกินสองร้อยบาท

(2) ในเรื่องหนังสือพิมพ์ปรับไม่เกินยี่สิบบาท

ทุกคราวที่ละเลยไม่ส่งฉบับที่ออกใหม่ แต่ถ้าภายในปีหนึ่งจากวันที่กระทำความผิดคราวก่อนได้ละเลย ไม่ส่งอีกไซ้ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดที่ได้กระทำในคราวก่อน เป็นทวีคูณ” (พระราชบัญญัติว่าด้วยสมุดเอกสาร และหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2465. 30 มกราคม 2465: 576)”

ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้ผู้พิมพ์ได้รับความสะดวกจึงได้มีการได้ออกกฎ เสนาบดีเพิ่มเติมเพื่อดำเนินการประกาศเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2465 มีข้อความดังนี้ “...ข้อ 15 ถ้าผู้รับอนุญาตทำการพิมพ์นอกกรุงเทพฯจะนำส่งสมุดเอกสารต่อสมุหเทศาภิบาลไม่เป็นการสะดวก จะ นำสมุดเอกสารนั้นส่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำส่งเป็นลำดับมาจนถึงหอพระ สมุดแห่งพระนครและเมื่อได้ใบรับจากเจ้าพนักงานหอสมุดแห่งชาติพระนครแล้วให้ส่งไปยังผู้รับอนุญาต...” (กฎเสนาบดีเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสมุด เอกสาร แล หนังสือพิมพ์ พระพุทธศักราช 2465. 25 มีนาคม 2465 : 646)

2.1.4 พระราชบัญญัติสมุด เอกสารและหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช 2470

พระราชบัญญัติฉบับนี้เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 7 คือพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับปี พ.ศ. 2465 และแก้ไขเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเพื่อการควบคุมตรวจตรา การพิมพ์ การโฆษณาและการจ่ายแจกบรรดาสิ่งที่ได้พิมพ์ขึ้น สำคัญเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์และบท ลงโทษมีเนื้อหารายละเอียดเหมือนพระราชบัญญัติฉบับก่อน เพียงแต่ต่างมาตรากันคืออยู่ ในมาตราที่ 15 มาตราที่ 16 และมาตราที่ 32 (พระราชบัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช 2470. 5 กันยายน 2470 : 178 - 204)

2.1.5 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2476 เป็นกฎหมาย การพิมพ์ฉบับ แรกหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตย (กัธร สติรกุล. 2515 : 340) ได้ยกเลิก พระราชบัญญัติสมุด เอกสารและหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช 2470 กับพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและ หนังสือพิมพ์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2475 ที่มีสาระสำคัญคือ เพิ่มบทบัญญัติมากขึ้น เช่น บัญญัติ ถึงข้อห้ามไม่ให้มีการนำเอกสารลับของทางราชการซึ่งตั้งขึ้นโดยกฎหมายหรือกิจการลับของที่ประชุมราชการ ซึ่งสาธารณชนเข้าไปไม่ได้ไปลงในหนังสือพิมพ์ก่อนได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เป็นต้น พระราชบัญญัติ

การพิมพ์พุทธศักราช 2476 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ และการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติใน มาตราที่ 14 ระบุให้พิมพ์ชื่อผู้พิมพ์โฆษณา โรงพิมพ์ สถานที่พิมพ์ และปีที่พิมพ์ให้ชัดเจน และมาตรา ที่ 15 ให้ผู้พิมพ์โฆษณาส่งสำเนา 2 ฉบับ โดยไม่คิดราคาให้เจ้าพนักงานการพิมพ์ในจังหวัดของตน เพื่อส่งต่อให้หอพระสมุดแห่งชาติภายใน 1 สัปดาห์ นับแต่วันพิมพ์เสร็จ สำหรับบทลงโทษผู้ละเลยมี ความผิดปรับไม่เกิน 50 บาทตามปรากฏในมาตราที่ 37 (รัตนา เมฆนันท์ไพศิษฐ์. 2531 : 299 -306)

2.1.6 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ได้ประกาศ ในหนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 58 เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2484 ตรงกับปีที่ 8 ในการครองราชย์ของ รัชกาลที่ 8 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่ดำเนินการในหน้าที่ต่าง ๆ ทาง การพิมพ์ เป็นกฎหมายการพิมพ์ที่มีอายุการใช้ยาวนานที่สุด และกำลังอยู่ในระหว่างที่ทางราชการ ดำเนินการแก้ไข ยกร่างใหม่จากหลักการเดิมอยู่มาก ซึ่งยังไม่ทราบแน่ชัดว่าจะออกมาในลักษณะใด (คำสร สติรกุล. 2515 : 340 - 346)

จากการศึกษาถึงวิวัฒนาการกฎหมายการพิมพ์ของไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้ หอสมุดแห่งชาติ ซึ่งให้เห็นถึงลำดับในการที่กฎหมายถูกสร้างและแก้ไขขึ้นมา เริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2444 ถึง ปัจจุบัน ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาแล้วถึง 6 ฉบับ มีข้อน่าสังเกตว่าพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 เป็นกฎหมายที่ถูกนำมาใช้นานที่สุดจนถึงทุกวันนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้มี 66 มาตรา แบ่งออกเป็น 5 ส่วน (พระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484. 30 กันยายน 2484 : 1228-1253) รายละเอียดของพระราชบัญญัติจะยกมากล่าวเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนด เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติเท่านั้น ดังนี้

2.1.6.1 ส่วนต่างๆ ของพระราชบัญญัติการพิมพ์

พระราชบัญญัติการพิมพ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นบททั่วไป (มาตรา 4-12) ให้คำจำกัดความของคำต่างๆ เช่น คำว่า พิมพ์ สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ คืออะไร และกำหนดความหมายของผู้รับผิดชอบในการพิมพ์โดยแยกออกเป็น ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ ฯลฯ ว่าแต่ละคำหมายถึงใคร

ส่วนที่ 2 กล่าวถึงสิ่งพิมพ์ที่นอกเหนือจากหนังสือพิมพ์ (มาตรา 13-22)

ส่วนที่ 3 กล่าวถึงหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะ (มาตรา 23-46)

ส่วนที่ 4 กล่าวถึงความผิดและบทกำหนดโทษ (มาตรา 47-65)

ส่วนที่ 5 เป็นบทเฉพาะกาล (มาตรา 66) ยกเว้นให้พวกที่เป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาเดิม ไม่ต้องจดทะเบียนใหม่ทันที ให้ไปจดเมื่อพ้น 90 วัน จากวันออกพระราชบัญญัติไปแล้ว

2.1.6.2 ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

ตามมาตรา 13 ของพระราชบัญญัติระบุว่าสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรต้องมีผู้พิมพ์ และผู้โฆษณา ซึ่งตามมาตรา 4 กำหนดความหมายไว้ดังนี้

“ผู้พิมพ์” หมายความว่า บุคคลซึ่งจัดการและรับผิดชอบในการพิมพ์

“ผู้โฆษณา” หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการผลิตสิ่งพิมพ์และจัดให้สิ่งพิมพ์นั้น แพร่หลายด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นโดยการขาย เสนอขาย จ่ายแจกหรือเสนอจ่ายแจก และไม่ว่า การนั้นจะเป็นการให้เปล่าหรือไม่

2.1.6.3 สิ่งพิมพ์ตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติการพิมพ์ได้แบ่งกิจการพิมพ์ออกเป็น 3 ประเภทคือ

1) หนังสือพิมพ์ ตามมาตรา 4 ได้กำหนดให้มีความหมายว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน้าเช่นเดียวกันและออก หรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม

2) สิ่งพิมพ์อื่นๆ นอกจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งตามมาตรา 4 ได้กำหนดความหมายว่า สมุด แผ่นกระดาน หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมตลอดถึงบทเพลง แผนที่ แผนที่ แผนผัง ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดอันมีลักษณะเช่นเดียวกัน คำว่า “พิมพ์” หมายความว่า ทำให้เป็นตัวหนังสือหรือรูปอย่างใดโดยการกดหรือการใช้พิมพ์หิน เครื่องกล วิธีเคมี หรือวิธีอื่นใด อันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา

3) สิ่งพิมพ์ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องใช้พระราชบัญญัติการพิมพ์บังคับที่ระบุไว้ มาตรา 6 และสุชาติ โพธิวิทย์ (2537 : 142) ได้ขยายความเพิ่มเติมไว้ดังนี้

- สิ่งพิมพ์ของรัฐบาลหรือเทศบาล คือ สิ่งพิมพ์ของทางราชการ

- สิ่งพิมพ์ซึ่งรัฐมนตรีกำหนด หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดว่าให้จัดทำได้

- สิ่งพิมพ์ประเภท บัตร ตราสาร แบบพิมพ์ และรายงานซึ่งใช้กันตามปกติในการส่วนตัว การสังคม การเมือง การค้า หรือกิจธุระส่วนตัว

2.1.6.4 ข้อปฏิบัติและบทลงโทษสำหรับสำนักพิมพ์เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์

กฎหมายได้กำหนดรายละเอียดในสิ่งพิมพ์ และข้อกำหนดที่สำนักพิมพ์ต้องปฏิบัติ รวมทั้งบทลงโทษถ้าละเลยไม่ปฏิบัติตามไว้ดังนี้

1) การทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ บทบัญญัติมาตรา 11 ให้ผู้พิมพ์ทำ ทะเบียนสิ่งพิมพ์ที่ตนได้พิมพ์ขึ้นและให้ผู้โฆษณา ทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ที่ตนได้โฆษณาหรือมีไว้เพื่อโฆษณา โดยทำตามแบบของเจ้าพนักงานการพิมพ์ และต้องแสดงต่อเจ้าหน้าที่ในเมื่อเจ้าหน้าที่ต้องการตรวจ ถ้าละเลยไม่ทำหรือไม่แสดงทะเบียนมีโทษปรับไม่เกิน 50 บาท หรือถ้าทำทะเบียนเท็จปรับไม่เกิน 100 บาท (มาตรา 53)

2) การแสดงปีที่พิมพ์ ชื่อผู้พิมพ์ ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์หรือสถานที่พิมพ์ บทบัญญัติมาตรา 19 กำหนดว่าในสิ่งพิมพ์ทุกแบบที่พิมพ์ในราชอาณาจักรให้แสดงปีที่พิมพ์ ชื่อผู้พิมพ์ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์ (ถ้าไม่ปรากฏที่ตั้งโรงพิมพ์) ชื่อผู้โฆษณาและที่ตั้งสำนักงานของผู้โฆษณาไว้ที่ปกหน้าหรือหน้าสำหรับบอกชื่อสิ่งพิมพ์นั้นโดยให้ใช้ชื่อเดิมถ้าไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนต้องโทษปรับไม่เกิน 50 บาท สำหรับความผิดคราวหนึ่ง ตามมาตรา 57

3) การส่งสิ่งพิมพ์ มาตรา 20 ระบุให้ผู้ โฆษณาส่งสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร 2 ฉบับให้หอสมุดแห่งชาติภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จโดยไม่คิดราคาและค่าส่ง ถ้าผู้โฆษณาคนใดละเลยไม่ส่งมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 12 บาท ตามมาตรา 59

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสภาพการดำเนินงานของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์โดยตรงนั้นพบที่ยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยอื่นที่กล่าวถึงการเก็บรักษาสิ่งพิมพ์และปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ไว้บางส่วนดังนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซามาร์กันดี (Samarkandi. 1990 : 3467 A) ศึกษาถึงเรื่องการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ โดยศึกษาการวางแผนจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติของประเทศซาอุดีอาระเบียให้เป็นแบบสากล โดยใช้ตัวอย่างการจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติของประเทศอียิปต์ และดุนีเรียบมาเป็นแนวทางในการศึกษา

เนื่องจากประเทศทั้งสองประสบผลสำเร็จในการจัดทำมาก่อน ซึ่งมีหอสมุดแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ จากการศึกษาพบว่า กฎหมายว่าด้วยแหล่งเก็บรักษาสังพิมพ์ (Deposition Law) เป็นสิ่งสำคัญมากต่อการผลิตบรรณานุกรมแห่งชาติให้ประสบผลสำเร็จ

งานวิจัยในประเทศ

ญาณิ อุหะรัตน์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการได้รับหนังสือของหอสมุดแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484 โดยศึกษาถึงสัดส่วนของจำนวนหนังสือที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ.2530 กับจำนวนหนังสือที่หอสมุดแห่งชาติ ได้รับตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ของสำนักพิมพ์ 15 แห่ง ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารเช่น รายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์บรรณานุกรมแห่งชาติ รายชื่อหนังสือที่หอสมุดแห่งชาติได้รับ เปรียบเทียบสถิติกับสมุดทะเบียนหนังสือที่หอสมุดแห่งชาติได้รับตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่า หอสมุดแห่งชาติได้รับหนังสือตามพระราชบัญญัติการพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีสำนักพิมพ์บางแห่งไม่ส่งหนังสือให้หอสมุดแห่งชาติ หนังสือหมวดที่พิมพ์มากที่สุดคือหมวด 600, 200 และ 800 ตามลำดับ และหนังสือที่ไม่ระบุราคามีการจัดพิมพ์มากที่สุด นอกจากนั้นผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ว่าหอสมุดแห่งชาติควรจัดสรรบุคลากรเพื่อดำเนินการจัดหาหนังสือตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ขึ้นโดยเฉพาะ ควรจัดตั้งกฎหมายหอสมุดแห่งชาติแยกออกจากพระราชบัญญัติการพิมพ์เพื่อให้มีอำนาจในการควบคุมเรื่องการส่งสิ่งพิมพ์อย่างเต็มที่มากขึ้น ควรร่วมมือและประสานงานกับผู้จัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่การใช้เลข ISBN และ ISSN รวมทั้งขอความร่วมมือให้ผู้จัดพิมพ์ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ด้วย

ในเรื่องกฎหมายห้องสมุด สุรพีร์ โหมานันท์ (2522 : 83-87) ได้ทำการวิจัยเรื่องกฎหมายห้องสมุดพบว่า ในการรวบรวมหนังสือที่พิมพ์ขึ้นในประเทศนั้นจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับ สำหรับหอสมุดแห่งชาติมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพียงฉบับเดียวคือ พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484 ซึ่งไทยปรับสำหรับผู้จัดพิมพ์ที่ละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่วางไว้มีค่าน้อยทำให้หอสมุดแห่งชาติได้รับหนังสือไม่ครบถ้วน เป็นผลให้เกิดปัญหาทางการศาล และเป็นอุปสรรคต่อการรวบรวมบรรณานุกรมแห่งชาติ และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือหอสมุดแห่งชาติไม่มีบุคลากรที่จะติดตามทวงหนังสือที่ผู้จัดพิมพ์ยังไม่ได้ส่งให้หอสมุดแห่งชาติครบทุกรายการได้

ส่วนการศึกษาเรื่องการควบคุมบรรณานุกรมแห่งชาตินั้น นงลักษณ์ ไม่น่ายกจิก (2513 : 158-170) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการควบคุมและการบริการทางบรรณานุกรมในประเทศไทยพบว่า การเก็บสถิติปริมาณการผลิตสิ่งพิมพ์ในประเทศซึ่งต้องอ้างอิงตัวเลขจากหนังสือสถิติรายปีขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งรวบรวมจากหอสมุดแห่งชาติยังขาดหลักเกณฑ์ในการเก็บรวบรวม เช่นหลักเกณฑ์ว่าควรจะเก็บเฉพาะหนังสือฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 อย่างเดียว หรือ รวมฉบับพิมพ์ครั้งอื่น ๆ หรือ รวมสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ซ้ำ (reprint) ไว้ด้วยเป็นต้น เมื่อการรวบรวมยังไม่สมบูรณ์ ทำให้ไม่สามารถทราบสถิติการผลิตสิ่งพิมพ์ได้อย่างแน่นอนและตรงตามความเป็นจริงได้ ประกอบกับข้อบกพร่องของพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 ไม่มีผลบังคับใช้กับสิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น สิ่งพิมพ์รัฐบาล เทศบาล และสิ่งพิมพ์ที่รัฐมนตรีกำหนด อีกทั้งอัตราค่าปรับต่ำมากไม่เหมาะสมกับราคาของสิ่งพิมพ์ ทำให้สำนักพิมพ์และโรงพิมพ์ไม่ส่งหนังสือให้หอสมุดแห่งชาติถึงร้อยละ 30-40 หรือส่งให้ช้ามาก หอสมุดแห่งชาติจึงได้รับสิ่งพิมพ์ไม่ครบถ้วน สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์และหน่วยงานส่วนใหญ่ไม่มีการทำรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่และจำหน่าย นอกจากนั้นผู้วิจัยยังเสนอแนะในเรื่องการผลิตและการเก็บสถิติสิ่งพิมพ์ การแก้ไขพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484 การร่วมมือระหว่างห้องสมุดกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดทำรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้น ความร่วมมือระหว่างสำนักพิมพ์และโรงพิมพ์ในการผลิตหนังสือและทำรายชื่อหนังสือ รวมทั้งเสนอให้หอสมุดแห่งชาติตั้งตัวแทนสำหรับคอยติดตามเก็บสิ่งพิมพ์จากโรงพิมพ์และสำนักพิมพ์ต่างๆ เหมือนกับที่ห้องสมุดสหราชอาณาจักรอังกฤษจัดทำ และในปี พ.ศ. 2522 จีรวรรณ ภักดีบุตร (Chirawan Bhakdibutr. 1979 : 112-120) ได้ศึกษาถึงการควบคุมบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาลไทย และบทบาทของหอสมุดแห่งชาติในการควบคุมบรรณานุกรมแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า การควบคุมบรรณานุกรมจะมีประสิทธิภาพถ้ามีกฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติหรือห้องสมุดอื่นรองรับ กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ของไทยก็คือพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484 ซึ่งเน้นในด้านการตรวจสอบและการควบคุมผู้จัดพิมพ์มากกว่าการรวบรวมสิ่งพิมพ์ ถึงแม้ว่าหอสมุดแห่งชาติจะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหาและรวบรวมสิ่งพิมพ์ แต่หอสมุดแห่งชาติก็ไม่ได้รับสิ่งพิมพ์ทุกชนิดที่ผลิตขึ้นเพราะผู้จัดพิมพ์ละเลยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484 ที่ใช้มาเป็นเวลานานโดยยังไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงทั้งๆ ที่อุตสาหกรรมการพิมพ์ และการพัฒนาของตลาดหนังสือพัฒนาขึ้นเป็นอย่างมาก ค่าปรับที่ต่ำเพียง 12 บาท ทำให้ผู้จัดพิมพ์ยอมเสียมากกว่าที่จะส่งสิ่งพิมพ์ที่มีราคาแพงให้หอสมุดแห่งชาติ ทั้งๆ ที่เป็นการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ไปสู่ผู้อ่าน

นอกจากนั้นหอสมุดแห่งชาติยังประสบกับความยุ่งยากในการสืบค้นและติดตามสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศรวมทั้งขาดแคลนห้องสมุดที่จะร่วมมือในเรื่องนี้

พูนสุข ศรีภิรมย์ (2516 : 357-358) ได้ศึกษาการจัดหาหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยพบว่ายังไม่มีการรวบรวมรายชื่อแหล่งจำหน่ายหนังสือ สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ และร้านจำหน่ายหนังสือในประเทศไม่ได้จัดทำรายชื่อหนังสือ หรือคำแนะนำเกี่ยวกับหนังสือที่ผลิตและมีจำหน่ายโดยสม่ำเสมอ ห้องสมุดจึงไม่ทราบว่ามีหนังสืออะไรจำหน่ายบ้าง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่กล่าวถึงหอสมุดแห่งชาติ กฎหมายเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ พระราชบัญญัติการพิมพ์ และสำนักพิมพ์ พบว่า ปัจจัยส่วนใหญ่ที่ส่งผลโดยตรงทำให้หอสมุดแห่งชาติได้รับสิ่งพิมพ์ไม่ครบถ้วน ทำให้เป็นปัญหาต่อการควบคุมบรรณานุกรมแห่งชาติสอดคล้องกันได้แก่ ความเก่าและล้าสมัยของพระราชบัญญัติการพิมพ์ สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นใหม่อย่างสมบูรณ์และสม่ำเสมอ การที่พระราชบัญญัติฯ ไม่ครอบคลุมสิ่งพิมพ์ทุกชนิด ไม่มีผู้รับผิดชอบในการติดตามปรับผู้ผลิตที่ละเลยไม่ปฏิบัติตาม และการขาดมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบการพิมพ์ ในส่วนของสำนักพิมพ์ สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นใหม่อย่างสมบูรณ์และสม่ำเสมอ และไม่ได้ส่งรายชื่อดังกล่าวให้หอสมุดแห่งชาติ ประกอบกับหอสมุดแห่งชาติไม่มีบุคลากรที่จะติดตามให้ได้สิ่งพิมพ์ครบทุกรายได้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 เพื่อค้นหาคำตอบว่าสำนักพิมพ์ปฏิบัติตามหรือไม่ มีปัญหาและสาเหตุของปัญหาอย่างไร รวมทั้งมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์อย่างไรบ้าง เพื่อสรุปแนวความคิดเป็นข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงการจัดหาหนังสือตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ของหอสมุดแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แบ่งวิธีการศึกษาค้นคว้าออกเป็นขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากร และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดกลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

เนื่องจากในขณะที่ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิจัยในเรื่องนี้ ยังไม่มีหน่วยงานใดที่รวบรวมรายชื่อและที่อยู่ของสำนักพิมพ์ทั่วประเทศไว้อย่างสมบูรณ์แม้แต่เจ้าพนักงานการพิมพ์ กรมตำรวจหรือสมาคมผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทยซึ่งเชื่อได้ว่าเป็นศูนย์รวมของการติดต่อธุรกิจการพิมพ์ในประเทศ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้รายชื่อสำนักพิมพ์ที่ได้รับเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือของหอสมุดแห่งชาติ และเป็นสำนักพิมพ์ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 172 แห่ง แบ่งเป็น

- 1.1 ขนาดใหญ่ (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 2 หลักและ 3 หลัก) มีสำนักพิมพ์ทั้งหมด 54 แห่ง
- 1.2 ขนาดกลาง (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 4 หลัก) มีสำนักพิมพ์ทั้งหมด 67 แห่ง
- 1.3 ขนาดเล็ก (เลขรหัสสำนักพิมพ์ 5 หลัก) มีสำนักพิมพ์ทั้งหมด 51 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจากสำนักพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ได้รับเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือจากหอสมุดแห่งชาติดังกล่าวในข้อ 1 โดยดำเนินการสุ่มดังนี้

2.1 กำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 39-41) ได้สำนักพิมพ์จำนวน 122 แห่ง

2.2 สุ่มสำนักพิมพ์แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสำนักพิมพ์โดยกำหนดตามสัดส่วนของจำนวนสำนักพิมพ์แต่ละขนาด ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามขนาดของสำนักพิมพ์ปรากฏตามตารางดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสำนักพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตามขนาดของสำนักพิมพ์

ขนาดสำนักพิมพ์	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่	54	38
2. สำนักพิมพ์ขนาดกลาง	67	48
3. สำนักพิมพ์ขนาดเล็ก	51	36
รวม	172	122

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่จะนำมาสร้างแบบสอบถามได้แก่บทความและหนังสือที่กล่าวถึงการดำเนินงานของสำนักพิมพ์ในการผลิตสิ่งพิมพ์ รวมทั้งศึกษาพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ในรายละเอียดของข้อกำหนดที่เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์และส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ
2. ศึกษาวิธีการรวบรวมสิ่งพิมพ์และวิธีที่หอสมุดแห่งชาติใช้ปฏิบัติในการติดต่อกับสำนักพิมพ์เพื่อติดตามสิ่งพิมพ์ที่ได้รับตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ โดยสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของ

หอสมุดแห่งชาติ คือนางอนงค์ เขียวพลอย เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 5 ฝ่ายจัดหาหนังสือและสื่อทัศนวัสดุ

3. สัมภาษณ์ตัวแทนของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่สำนักพิมพ์ประสบ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่สำนักพิมพ์ฉับกระะ วิทยุชน นิตยธรรม ทฤษฎี และสยามสปอร์ต

4. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารเกี่ยวกับการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5. ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามความมุ่งหมายเสนอต่อคณะกรรมการ ผู้ควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อคำถาม ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำภาษา ความยากง่ายของคำถามให้ครอบคลุม และตรงตามเนื้อหาที่ต้องการ

6. นำร่างแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้จัดการสำนักพิมพ์และเกี่ยวข้องกับการผลิตสิ่งพิมพ์ 4 ท่าน ช่วยตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้รวมทั้งการสื่อความหมายในข้อคำถาม ซึ่งรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

- นายวิริยะ สิริสิงห์ นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย
- รองศาสตราจารย์ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ ผู้จัดการสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และอาจารย์ผู้สอนวิชากฎหมาย
- นายวิทยา สกฤตราวย์ ฝ่ายหนังสือและสิ่งพิมพ์ สำนักพิมพ์ผู้จัดการ
- นางสาวอำภา อัมไพวรรณ ผู้จัดการสำนักพิมพ์อักษราพิพัฒน์

เมื่อตรวจสอบแล้วนำมา ปรับปรุงแก้ไขโดยเพิ่มเติมข้อความและเปลี่ยนลักษณะคำถาม บางตอนตามที่ได้รับคำแนะนำ

7. นำร่างแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับสำนักพิมพ์จำนวน 5 แห่งที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสภา อักษรบัณฑิต บุรพาสาน์ สยามบรรณ และสุภาพใจ เพื่อทดสอบความเข้าใจด้านภาษาและเนื้อหา

8. นำแบบสอบถามมาตรวจปรับปรุงแล้วนำมาเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณารับรองสำหรับใช้เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้

9. รายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของสำนักพิมพ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำ และเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วยตอนย่อย 2 ตอนคือ

ตอนที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2.2 การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกเป็นรายด้านคือ

3.1 ปัญหาที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติในการพิมพ์จำนวน 9 ข้อ

3.2 ปัญหาจากสำนักพิมพ์ จำนวน 9 ข้อ

3.3 ปัญหาจากสิ่งพิมพ์ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งสิ่งพิมพ์ ให้รัฐเก็บรวบรวม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจำแนกเป็น

4.1 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติจำนวน 5 ข้อ

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์ จำนวน 8 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามถึงผู้จัดการสำนักพิมพ์ ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2538 ถึงวันที่ 5 ธันวาคม 2538 โดยส่งแบบสอบถามชุดแรกไปจำนวน 122 ฉบับ ได้รับกลับคืน 68 ฉบับ และมีแบบสอบถามที่ถูกไปรษณีย์ตีกลับเพราะสำนักพิมพ์ทำการย้ายที่ทำการจำนวน 25 ฉบับ จึงส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักพิมพ์ที่ยังไม่เคยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทดแทนจำนวนสำนักพิมพ์ ที่ย้ายที่ตั้งเพิ่มอีกจำนวน 25 แห่ง ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามด้วยตนเองและติดตามทางโทรศัพท์ ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์รวม 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.33 ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปและที่ได้รับกลับคืน

สำนักพิมพ์	ส่งไป (ฉบับ)	ได้รับคืน (ฉบับ)	ร้อยละ
ขนาดใหญ่	38	31	81.58
ขนาดกลาง	48	36	75.00
ขนาดเล็ก	36	31	86.11
รวม	122	98	80.33

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดแยกแบบสอบถามตามขนาดของสำนักพิมพ์
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
3. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นสภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติพิมพ์แบ่ง

เป็นตอนย่อย 2 ตอนคือ

3.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ นำมาตรวจให้คะแนนตามรายชื่อโดยกำหนดการวัดความรู้ความเข้าใจคือ ข้อใดตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อใดตอบผิดหรือตอบไม่ทราบให้ 0 คะแนน วัดผลความรู้ความเข้าใจเป็นรายชื่อ โดยนำผลที่ได้จากการตรวจให้คะแนนมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละจำนวนข้อที่ตอบถูกจำแนกตามขนาดของสำนักพิมพ์ ข้อที่มีค่าร้อยละของผู้ตอบถูกมากแปลผลว่าสำนักพิมพ์มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นค่อนข้างมาก ข้อที่มีค่าร้อยละของผู้ตอบถูกน้อยแปลผลว่า สำนักพิมพ์มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นค่อนข้างน้อย

3.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2.2 การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ นำมาแจกแจงความถี่และกำหนดค่าน้ำหนักของแต่ละระดับดังนี้

ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5
ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก	ให้คะแนนเป็น 4
ข้อที่เป็นปัญหาในระดับปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
ข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
ข้อที่ไม่เป็นปัญหา	ให้คะแนนเป็น 1

หาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถามสำหรับค่าเฉลี่ยกำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00	หมายถึง ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50	หมายถึง ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50	หมายถึง ข้อที่เป็นปัญหาในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50	หมายถึง ข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50	หมายถึง ไม่เป็นปัญหา

5. เปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ของสำนักพิมพ์แต่ละขนาดโดยใช้สถิติ F - test และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Test)

6. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 4 ซึ่งเป็นแบบสอบถามข้อเสนอนแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวมเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ นำมาแจกแจงความถี่และกำหนดค่าน้ำหนักของระดับความเห็นในแต่ละระดับดังนี้

ข้อที่สำนักพิมพ์เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5
ข้อที่สำนักพิมพ์เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเป็น 4
ข้อที่สำนักพิมพ์เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
ข้อที่สำนักพิมพ์เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
ข้อที่สำนักพิมพ์เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น 1

หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถามสำหรับค่าเฉลี่ยกำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง เป็นข้อเสนอแนะที่เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง เป็นข้อเสนอแนะที่เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง เป็นข้อเสนอแนะที่เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง เป็นข้อเสนอแนะที่เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง เป็นข้อเสนอแนะที่เห็นด้วยน้อยที่สุด

7. เมื่อตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามที่ตอบกลับมาทั้งหมดแล้ว นำไปลงรหัสในแบบบันทึกข้อมูล (General Coding Form) เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC+ (Statistical Package for IBM/PC)

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 ค่าเฉลี่ย

8.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติค่า F - test

8.4 ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนหากพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของรายคู่ ใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลขอเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การผลิตหนังสือของสำนักพิมพ์
2. สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์
 - 2.1 ความรู้ความเข้าใจของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์
 - 2.2 การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์
 - 2.2.1 การส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์
 - 2.2.2 เหตุผลของการส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์
 - 2.2.3 รูปแบบการส่ง
 - 2.3 การติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติ
3. ปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์
 - 3.1 ปัญหาที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์
 - 3.2 ปัญหาที่เกิดจากสำนักพิมพ์เอง
 - 3.3 ปัญหาที่เกิดจากตัวสิ่งพิมพ์
 - 3.4 เปรียบเทียบปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

จำแนกตามขนาดของสำนักพิมพ์

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม
 - 4.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ
 - 4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การผลิตหนังสือของสำนักพิมพ์

คำร้อยละเกี่ยวกับกลุ่มหนังสือและจำนวนหนังสือที่สำนักพิมพ์ผลิตปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 คำร้อยละเกี่ยวกับกลุ่มหนังสือและจำนวนหนังสือที่สำนักพิมพ์ผลิต

ขนาดของสำนักพิมพ์ การผลิตหนังสือ	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มหนังสือที่สำนักพิมพ์ผลิต								
1. ผลิตเฉพาะหนังสือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง	2	6.4	6	16.7	7	22.6	15	15.3
2. ผลิตหนังสือหลายสาขาวิชาในแนวทางเดียวกัน	2	6.4	1	2.8	5	16.2	8	8.2
3. ผลิตเฉพาะหนังสือบางประเภท	11	35.5	10	27.8	8	25.8	29	29.6
4. ผลิตหนังสือทั่วไป หลายประเภทในหลายสาขาวิชา	14	45.63	19	52.8	11	35.5	44	44.9
5. ผลิตหนังสือคำรา เอกสารประกอบการเรียน และสิ่งพิมพ์อื่นๆ ของมหาวิทยาลัย	2	6.4	-	-	-	-	2	2.0
รวม	31	100.0	36	100.0	31	100.0	98	100.0
จำนวนหนังสือที่ผลิตเฉลี่ยต่อปี								
1. น้อยกว่า 20 เรื่อง	3	9.7	13	36.1	25	80.7	41	41.8
2. 20 - 50 เรื่อง	12	38.7	14	38.9	5	16.1	31	31.6
3. 51 - 80 เรื่อง	7	22.6	5	13.9	1	3.2	13	13.3
4. 81 -100 เรื่อง	6	19.4	3	8.3	-	-	9	9.2
5. มากกว่า 100 เรื่อง	3	9.7	1	2.8	-	-	4	4.1
รวม	31	100.0	36	100.0	31	100.0	98	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่าสำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ผลิตหนังสือทั่วไปหลายประเภทในหลายสาขาวิชา คิดเป็นร้อยละ 44.9 เมื่อแยกพิจารณาแต่ละกลุ่มพบว่าสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ สำนักพิมพ์ขนาดกลาง และสำนักพิมพ์ขนาดเล็กผลิตหนังสือทั่วไปหลายประเภทในหลายสาขาวิชาเป็นส่วนใหญ่เช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 45.3 52.8 และ 35.5 ตามลำดับ

จำนวนหนังสือที่ผลิตเฉลี่ยต่อปี สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ผลิตน้อยกว่า 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 41.8 เมื่อแยกพิจารณาเป็นแต่ละกลุ่มพบว่าสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่และขนาดกลางส่วนใหญ่ผลิตหนังสือเฉลี่ยปีละ 20-50 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.7 และ 38.9 ตามลำดับ ส่วนสำนักพิมพ์ขนาดเล็กส่วนใหญ่ผลิตหนังสือเฉลี่ยต่อปีน้อยกว่า 20 เรื่อง

2. สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

2.1 ความรู้ความเข้าใจของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์

คำร้อยละของจำนวนสำนักพิมพ์ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ในเรื่องต่างๆ เช่น ความหมายของคำ ประเภทของสิ่งพิมพ์ กำหนดเวลาในการส่งสิ่งพิมพ์ ความผิดและการลงโทษสำหรับผู้ไม่ส่งสิ่งพิมพ์ ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 คำร้อยละความรู้ความเข้าใจของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์จำแนกตามรายชื่อ

จำนวนของสำนักพิมพ์ (N=98)	ตอบถูก							
	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความหมายของคำว่า “พิมพ์” ตามพรบ. การพิมพ์	13	13.26	23	23.46	10	10.20	46	46.94
2. ความหมายของคำว่า “สิ่งพิมพ์”	16	16.32	21	21.42	7	7.14	44	44.90
3. ความหมายของผู้ไม่เข้าข่าย เป็น “ผู้โฆษณา”	25	25.51	28	28.57	23	23.46	76	77.55
4. ประเภทของ “สิ่งพิมพ์” ที่ยกเว้น ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติ	14	14.38	20	20.41	10	10.20	44	44.90
5. รายการที่ต้องพิมพ์ในสิ่งพิมพ์ ทุกฉบับ	18	18.36	21	21.42	14	14.28	53	54.08
6. ความหมายคำ ว่า “ผู้โฆษณา”	31	31.63	34	34.69	30	30.61	95	96.94
7. กำหนดเวลาในการส่งสิ่งพิมพ์ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์	6	6.12	9	9.18	9	9.18	24	24.49
8. ความหมายของ “ผู้มีหน้าที่ส่ง สิ่งพิมพ์”	28	28.57	35	35.71	30	30.61	93	94.90
9. ความผิดและบทลงโทษสำหรับผู้ ละเลยไม่ส่งสิ่งพิมพ์	10	10.20	11	11.22	12	12.24	33	33.67

จากตาราง 4 แสดงว่าจากคำถามรวม 9 ข้อ มีสำนักพิมพ์เกินครึ่งตอบถูกเพียง 4 ข้อ ส่วนคำถามอีก 5 ข้อ สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ตอบไม่ถูก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดคำถามแต่ละข้อพบว่า สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่เข้าใจความหมายของคำว่า “ผู้โฆษณา” และ “ผู้มีหน้าที่ส่งสิ่งพิมพ์” ได้มากที่สุดเป็นร้อยละ 96.94 และ 94.90 ตามลำดับ ส่วนคำถามที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดในเรื่องสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์ได้แก่กำหนดเวลาในการส่งสิ่งพิมพ์ ความผิดและบทลงโทษสำหรับผู้ละเลย

ไม่ส่งสิ่งพิมพ์ มีสำนักพิมพ์ที่ตอบถูกเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 24.49 และ 33.67 ตามลำดับ

2.2 การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

ค่าร้อยละข้อมูลการส่งสิ่งพิมพ์ในเรื่องความเคร่งครัดในการจัดส่ง เหตุผลของการส่งและไม่ส่ง จำนวนและช่วงเวลาในการส่ง วิธีการส่งและจำนวนเล่มที่ส่ง ปรากฏดังตารางที่ 5-7

2.2.1 การส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์

ค่าร้อยละการส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ของสำนักพิมพ์ทั้ง 3 ขนาด ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าร้อยละการส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

ขนาดของสำนักพิมพ์ การส่งสิ่งพิมพ์	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ส่งทุกเรื่อง	18	58.1	24	66.7	14	45.2	56	57.14
ส่งบางเรื่อง	12	38.7	8	22.2	6	19.3	26	26.53
ไม่เคยส่ง	1	3.2	4	11.1	11	35.5	16	16.33
รวม	31	100.0	36	100.0	31	100.0	98	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่ามีสำนักพิมพ์ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติครบทุกเรื่องคิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติเป็นบางเรื่องคิดเป็นร้อยละ 26.53 และไม่เคยส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์เลย คิดเป็นร้อยละ 16.33

2.2.2 เหตุผลของการส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์

ค่าร้อยละเหตุผลของการส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ของสำนักพิมพ์ทั้ง 3 ขนาด ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าร้อยละเหตุผลของการส่งและไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตาม พระราชบัญญัติ การพิมพ์

เหตุผล	ขนาดของสำนักพิมพ์		ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลของการส่งทุกเรื่อง* (N = 56)										
1. ถือปฏิบัติตามกฎหมาย	15	26.78	14	25	8	14.29	37	66.07		
2. เพื่อให้สิ่งพิมพ์ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติถูกรวบรวมเก็บไว้ให้ครบถ้วน	14	25.00	17	30.36	13	32.21	44	78.57		
3. เพื่อช่วยให้สถิตสิ่งพิมพ์ของประเทศซึ่งนับจากจำนวนหนังสือที่ได้รับตามพระราชบัญญัติถูกต้องตรงตามเป็นจริงมากที่สุด	6	10.71	12	21.43	4	7.14	22	39.28		
เหตุผลของการส่งบางเรื่อง * (N=26)										
1. เลือกส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทาง วิชาการ	11	42.31	4	15.38	3	11.54	18	69.23		
2. เลือกส่งเฉพาะเรื่องที่หอสมุดแห่งชาติทวงมา	-	-	1	3.85	-	-	1	3.85		
3. คิดว่าหนังสือบางเรื่องที่ผู้รับไปจำหน่ายผู้จำหน่ายคงเป็นผู้ส่ง	-	-	-	-	1	3.85	1	3.85		
4. ถิ่นส่ง	2	7.69	2	7.69	2	7.69	6	23.8		
เหตุผลของการไม่เคยส่ง * (N=16)										
1. ไม่ทราบว่าจะต้องเป็นผู้ส่ง	-	-	3	18.75	5	31.25	8	50.00		
2. คิดว่าต้องส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทางวิชาการซึ่งสำนักพิมพ์ไม่ได้จัดพิมพ์	-	-	-	-	4	25.00	4	25.00		
3. รอให้หอสมุดแห่งชาติมารับเอง	1	6.25	2	12.50	1	6.25	4	25.00		

* เหตุผลตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 6 แสดงว่าสำนักพิมพ์ที่ส่งสิ่งพิมพ์ทุกเรื่อง ส่วนใหญ่มีเหตุผลว่า ต้องการให้สิ่งพิมพ์ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติถูกรวบรวมเก็บไว้ครบถ้วน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 78.57 เมื่อแยกพิจารณาแต่ละกลุ่มพบว่า สำนักพิมพ์ขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีเหตุผลตรงกับเมื่อพิจารณาโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 30.36 และ 32.21 ตามลำดับ ส่วนสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าถือปฏิบัติตามกฎหมายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.78

สำนักพิมพ์ที่ส่งสิ่งพิมพ์บางเรื่อง ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทางวิชาการมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.23 รองลงมาคือถิ่นส่งคิดเป็นร้อยละ 23.08 ตามลำดับ

สำนักพิมพ์ที่ไม่เคยส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติคิดส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าไม่ทราบว่าจะต้องเป็นผู้ส่งมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือคิดว่าต้องส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทางวิชาการซึ่งสำนักพิมพ์ไม่ได้จัดพิมพ์และเหตุผลว่ารอให้หอสมุดแห่งชาติมารับเองคิดเป็นร้อยละ 25.00 เท่ากัน

2.2.3 รูปแบบการส่ง

 คำร้อยละรูปแบบการส่งสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ที่ส่งสิ่งพิมพ์ ให้หอสมุดแห่งชาติ
ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 คำร้อยละรูปแบบการส่งสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ที่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตาม
พระราชบัญญัติการพิมพ์

ขนาดของสำนักพิมพ์ รูปแบบการส่ง	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนและช่วงเวลาในการส่ง								
1.1 ส่งที่ละเรื่องภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ	3	3.66	5	6.09	3	3.66	11	13.41
1.2 ส่งที่ละเรื่องภายใน 30 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ	3	3.66	6	7.32	4	4.88	13	15.85
1.3 รวมส่งครั้งละหลาย ๆ เรื่องโดยไม่มีกำหนดแน่นอน	23	28.05	21	25.61	13	15.85	57	69.51
1.4 ส่งที่ละเรื่องโดยไม่มีกำหนดแน่นอน	1	1.22	-	-	-	-	1	1.23
รวม	30	36.59	32	39.02	20	24.39	82	100.00
2. วิธีการส่งสิ่งพิมพ์								
2.1 ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักพิมพ์นำไปส่งด้วยตนเอง	23	28.05	16	19.51	11	13.42	50	60.98
2.2 ส่งทางไปรษณีย์	5	6.09	16	19.51	9	10.98	30	36.58
2.3 ผ่ากให้ตายส่งนำไปส่ง	1	1.22	-	-	-	-	1	1.22
2.4 ส่งเองบ้าง ส่งทางไปรษณีย์บ้าง	1	1.22	-	-	-	-	1	1.22
รวม	30	36.58	32	39.02	20	24.40	82	100.00
3. จำนวนเล่มที่ส่ง								
3.1 เรื่องละ 1 เล่ม	1	1.22	-	-	3	3.66	4	4.88
3.2 เรื่องละ 2 เล่ม	18	21.95	20	24.39	14	17.07	52	63.41
3.3 เรื่องละ 3-5 เล่ม	3	3.66	5	6.10	-	-	18	9.76
3.4 ไม่ได้กำหนดจำนวนแน่นอน ส่งตามสะดวก	8	9.76	7	8.53	3	3.66	18	21.95
รวม	30	36.59	32	39.02	20	24.39	82	100.00

จากตาราง 7 แสดงว่าจำนวนและช่วงเวลาในการส่ง ที่สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ใช้มากที่สุดคือ รวมส่งครั้งละหลาย ๆ เรื่อง โดยไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 69.51 รองลงมาคือส่ง สิ่งพิมพ์ทีละเรื่องภายใน 30 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ คิดเป็นร้อยละ 15.85 และส่งทีละเรื่อง ภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ คิดเป็นร้อยละ 13.41

วิธีการส่งสิ่งพิมพ์พบว่าสำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ ใช้วิธีให้เจ้าหน้าที่ของสำนักพิมพ์ไปส่งด้วย ตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 60.98 รองลงมาคือส่งทางไปรษณีย์ คิดเป็นร้อยละ 36.58

จำนวนเล่มที่สำนักพิมพ์ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติพบว่า ส่วนใหญ่ส่งให้เรื่องละ 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 63.41 รองลงมาคือ ไม่ได้กำหนดจำนวนแน่นอน ในการส่ง คิดเป็นร้อยละ 21.95 และส่งเรื่องละ 3 เล่มบ้าง 5 เล่มบ้าง คิดเป็นร้อยละ 9.76

2.3 การติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติ

ค่าร้อยละการที่สำนักพิมพ์ได้รับการติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติ และวิธีที่สำนักพิมพ์ได้รับการ ติดต่อ ปรากฏดังตารางที่ 8

ตาราง 8 การติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติเรื่องการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

ขนาดของสำนักพิมพ์ การติดต่อ	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่เคยได้รับการติดต่อ	15	15.30	17	17.35	17	17.35	49	50.00
2. เคยได้รับการติดต่อ	16	16.32	19	19.39	14	14.29	49	50.00
รวม	31	31.62	36	36.74	31	31.64	98.00	100.00
วิธีที่สำนักพิมพ์ได้รับการติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติ* (N=49)								
1. ส่งเจ้าหน้าที่ของหอสมุดมาติดต่อ	-	-	-	-	-	-	-	-
2. โทรศัพท์มาติดต่อ	7	12.96	8	14.81	9	16.67	24	44.44
3. ส่งข้อความแจ้งมาทางโทรสาร	-	-	3	5.56	-	-	3	5.56
4. ส่งจดหมายมาทางไปรษณีย์	10	18.51	9	16.67	5	9.26	24	44.44
5. เจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบเมื่อขอเลข ISBN	1	1.85	1	1.85	1	1.85	3	5.56
รวม	18	33.32	21	38.89	15	27.78	54	100.00

* คอลัมน์หลายข้อ

จากตาราง 8 แสดงว่ามีสำนักพิมพ์ที่ไม่เคยได้รับการติดต่อและเคยได้รับการติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50

วิธีที่สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ได้รับการติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติติดต่อทางโทรศัพท์ และส่งจดหมายมาทางไปรษณีย์ ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 44.44

3. ปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

ปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ จะเสนอแยกเป็น 3 ด้าน คือ ปัญหาที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์ ปัญหาที่เกิดจากสำนักพิมพ์เอง และปัญหาที่เกิดจากตัวสิ่งพิมพ์ ดังนี้

3.1 ปัญหาที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์

ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาของสำนักพิมพ์ที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในด้านที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์

ขนาดของสำนักพิมพ์	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ปัญหาจากพระราชบัญญัติ								
1. ความหมายของคำว่า “ผู้โฆษณา” ไม่ชัดเจน ทำให้ไม่แน่ใจว่าผู้ต้องส่ง สิ่งพิมพ์หรือไม่.....	1.94	1.21	2.00	1.29	2.45	1.43	2.12	1.32
2. มีสิ่งพิมพ์บางประเภท ยกเว้นไม่ต้องส่งทำให้สำนัก- พิมพ์เกิดความสับสนในการ ตัดสินใจส่งและไม่ส่ง.....	2.10	1.35	2.19	1.39	2.06	1.36	2.12	1.36
3. ข้อกำหนดบางข้ออ่านแล้ว ไม่เข้าใจว่าต้องปฏิบัติแบบ ใด เช่น ให้ผู้โฆษณาทำ ทะเบียนสิ่งพิมพ์ตามแบบ ของเจ้าพนักงานการพิมพ์....	2.32	1.25	2.64	1.36	2.77	1.41	2.58	1.34

ตาราง 9 (ต่อ)

ขนาดของสำนักพิมพ์ ปัญหาจากพระราชบัญญัติฯ	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. การกำหนดให้แสดงชื่อผู้พิมพ์ที่ค้ำสำนักพิมพ์และปีที่พิมพ์ไว้ที่ปกหนังสือหรือหน้าชื่อเรื่องทำให้อ่านง่าย.....	1.19	0.75	1.72	1.14	1.65	1.14	1.53	1.05
5. การลง “ปีที่พิมพ์” ในหนังสือเล่มทำให้หนังสืออ่านง่าย.....	1.71	1.19	1.61	1.18	1.87	1.38	1.72	1.24
6. สมุดแห่งชาติโดยไม่คิดราคาและต้องเสียค่าส่งเองสร้างภาระด้านค่าใช้จ่ายให้สำนักพิมพ์อย่างมาก.....	2.10	1.14	2.11	1.35	2.84	1.24	2.34	1.28
7. การต้องส่งสิ่งพิมพ์ที่ละเรื่องทุกครั้งพิมพ์เสร็จทำให้เสียเวลามาก.....	2.94	1.39	2.50	1.38	3.19	1.40	2.86	1.41
8. การกำหนดให้ส่งสิ่งพิมพ์เรื่องละ 2 เล่มมากเกินไป.....	1.48	0.96	1.42	0.87	1.74	1.26	1.54	1.04
9. กำหนดระยะเวลาที่ให้ส่งสิ่งพิมพ์แต่ละเรื่องภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จสิ้นเกินไปปฏิบัติตามได้ไม่ทัน.....	3.68	1.45	3.58	1.40	4.00	1.03	3.75	1.31
รวม	2.16	0.68	2.20	0.71	2.51	0.78	2.28	0.73

จากตาราง 9 แสดงว่าปัญหาโดยรวมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ในด้านที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก คือ กำหนดระยะเวลาที่ให้ส่งสิ่งพิมพ์แต่ละเรื่องภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จสิ้นเกินไป ปฏิบัติตามได้ไม่ทัน ($\bar{X} = 3.75$) และข้อรองลงไปซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่การส่งสิ่งพิมพ์ที่ละเรื่องพิมพ์เสร็จทำให้เสียเวลามาก ($\bar{X} = 2.86$)

และกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์บางข้ออ่านแล้วไม่เข้าใจว่าต้องปฏิบัติแบบใด ($X = 2.58$)

3.2 ปัญหาที่เกิดจากสำนักพิมพ์เอง

ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาของสำนักพิมพ์ ที่เกิดจากสำนักพิมพ์เอง. ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในด้านที่เกิดจากสำนักพิมพ์เอง

ขนาดของสำนักพิมพ์ ปัญหาสำนักพิมพ์	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. สำนักพิมพ์ยังไม่เข้าใจถึงประโยชน์ของการส่งสิ่งพิมพ์.....	2.71	1.53	2.33	1.55	3.87	1.34	2.94	1.60
2. มีบุคลากรจำกัดไม่สามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการส่งสิ่งพิมพ์โดยเฉพาะได้....	2.71	1.35	2.53	1.42	2.87	1.43	2.69	1.40
3. มีงานการพิมพ์มากไม่สามารถจัดส่งสิ่งพิมพ์ได้ภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ.....	3.52	1.18	3.47	1.28	3.32	1.40	3.44	1.28
4. มีทุนจำกัดไม่พอใช้จ่ายในการส่งทุกครั้งที่พิมพ์เสร็จ.....	1.52	0.81	1.97	1.28	2.13	1.09	1.88	1.11
5. ไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์เพียงพอ.....	2.94	1.31	2.92	1.54	3.90	1.35	3.23	1.47
6. การคมนาคมติดขัดเสียเวลามากในการนำหนังสือมาส่งให้หอสมุดแห่งชาติ.....	2.19	1.08	2.44	1.27	2.13	1.02	2.27	1.14
7. ตัวแทนหรือสายส่งที่สำนักพิมพ์มอบหมายไม่นำหนังสือไปส่งตามกำหนด.....	1.55	1.12	1.97	1.44	1.74	1.32	1.77	1.31
8. ไม่แน่ใจว่าหอสมุดแห่งชาติได้รับหนังสือหรือไม่เพราะไม่ได้คอยรับให้สำนักพิมพ์ทราบ.....	2.32	1.33	2.58	1.61	2.25	1.40	2.43	1.45
9. ไม่เคยรู้ว่าหอสมุดแห่งชาติเก็บรวบรวมหนังสือของสำนักพิมพ์ไปทำอะไร.....	2.90	1.62	2.61	1.73	3.61	1.54	3.02	1.67
รวม	2.48	0.77	2.54	0.83	2.88	0.75	2.63	0.80

จากตาราง 10 แสดงว่าปัญหาโดยรวมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในด้านที่เกิดจากตัวสำนักพิมพ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับปานกลางคือสำนักพิมพ์มีงานการพิมพ์มาก ไม่สามารถจัดส่งสิ่งพิมพ์ได้ภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ ($\bar{X} = 3.44$) และข้อรองลงไปซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์เพียงพอ ($\bar{X} = 3.23$) และไม่เคยรู้ว่าหอสมุด

แห่งชาติเก็บรวบรวมหนังสือของสำนักพิมพ์ไปทำอะไร ($\bar{X} = 3.02$)

3.3 ปัญหาที่เกิดจากตัวสิ่งพิมพ์

ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาของสำนักพิมพ์ที่เกิดจากตัวสิ่งพิมพ์ ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ในด้านที่เกิดจากตัวสิ่งพิมพ์

ขนาดของสำนักพิมพ์ ปัญหาจากสิ่งพิมพ์	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. สิ่งพิมพ์บางเรื่องมีราคาน้อยไม่คุ้มกับค่าส่ง.....	1.74	1.15	1.56	1.13	1.87	1.28	1.71	1.18
2. สิ่งพิมพ์บางเรื่องมีราคาสูงกว่าค่าปรับมากเกินไรขายเอาค่าใดดีกว่า.....	1.71	1.16	1.72	1.23	1.55	1.06	1.66	1.15
รวม	1.73	1.02	1.64	1.00	1.71	1.00	1.69	0.99

จากตาราง 11 แสดงว่าปัญหาโดยรวมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในด้านที่เกิดจากตัวสิ่งพิมพ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาในเรื่องสิ่งพิมพ์มีราคาน้อยไม่คุ้มค่าส่ง และสิ่งพิมพ์บางเรื่องมีราคาสูงกว่าค่าปรับมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.71$ และ $\bar{X} = 1.66$ ตามลำดับ)

3.4 เปรียบเทียบปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

การวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยปัญหาของสำนักพิมพ์ที่เกิดจากข้อกำหนด ในพระราชบัญญัติการพิมพ์ ปัญหาที่เกิดจากสำนักพิมพ์เอง ปัญหาที่เกิดจากตัวสิ่งพิมพ์ และปัญหาโดยรวมปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติ การพิมพ์

ปัญหา	df	SS	MS	F
ปัญหาของสำนักพิมพ์ที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติ การพิมพ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.30	1.15	2.21
ภายในกลุ่ม	95	49.57	.52	
รวม	97	51.88		
ปัญหาที่เกิดจากตัวสำนักพิมพ์เอง				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.94	1.47	2.38
ภายในกลุ่ม	95	58.64	.62	
รวม	97	61.58		
ปัญหาที่เกิดจากสิ่งพิมพ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	.15	.07	.07
ภายในกลุ่ม	95	95.61	1.01	
รวม	97	95.76		
ปัญหาโดยรวม				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	.62	1.36
ภายในกลุ่ม	95	43.55	.46	
รวม	97	44.79		

จากตาราง 12 แสดงว่าสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ สำนักพิมพ์ขนาดกลาง และสำนักพิมพ์ขนาดเล็ก มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในด้านที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์ ด้านที่เกิดจากสำนักพิมพ์ และด้านที่เกิดจากสิ่งพิมพ์ อีกทั้งปัญหาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวมจะเสนอแยกเป็น 2 ข้อคือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์ ดังนี้

4.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ

ค่าเฉลี่ยระดับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยระดับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. การรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรให้ครบถ้วนจำเป็น ต้องมีกฎหมายรองรับโดยเฉพาะแยกจากพระราชบัญญัติการพิมพ์.	3.52	1.39	มาก
2. หอสมุดแห่งชาติควรมีอำนาจควบคุมดูแล ตรวจสอบการพิมพ์และ การส่งสิ่งพิมพ์อย่างเต็มที่.....	3.05	1.30	ปานกลาง
3. ผู้เขียน ผู้จัดพิมพ์ และหอสมุดแห่งชาติ ควรร่วมมือกันกำหนด นโยบายและแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งและเก็บรักษา สิ่งพิมพ์ให้มากขึ้น.....	3.66	1.17	มาก
4. หอสมุดแห่งชาติควรเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้ สำนักพิมพ์ทราบโดยสม่ำเสมอ.....	4.45	0.83	มาก
5. สำนักพิมพ์ควรร่วมมือกันเพื่อปรับปรุงการนำส่งสิ่งพิมพ์ให้เป็น ระบบแทนการต่างคนต่างส่ง.....	2.63	1.32	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่าข้อเสนอแนะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากคือ หอสมุดแห่งชาติควรเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้สำนักพิมพ์ทราบโดยสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.45$) และข้อรองลงไปซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกันคือ ผู้เขียน ผู้จัดพิมพ์ และหอสมุดแห่งชาติควรร่วมมือกันกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งและเก็บรักษาส่งสิ่งพิมพ์ให้มากขึ้น

($\bar{X} = 3.66$) และการรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรให้ครบถ้วนจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับโดยเฉพาะแยกจากพระราชบัญญัติการพิมพ์ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$)

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์

ค่าเฉลี่ยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์ ปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยระดับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. พระราชบัญญัติควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการรวบรวมสิ่งพิมพ์ให้ชัดเจน.....	4.13	1.05	มาก
2. ควรแก้ไขคำนิยามของ “ผู้พิมพ์” และ “ผู้โฆษณา” ให้ชัดเจนมากขึ้น.....	3.63	1.13	มาก
3. ควรเพิ่มลักษณะ “สิ่งพิมพ์” ให้ครอบคลุมถึงสิ่งพิมพ์รัฐบาลของสถาบันและองค์การต่าง ๆ.....	3.93	1.78	มาก
4. ควรกำหนดให้ผู้จัดพิมพ์แจ้งข้อมูลสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติทราบทันทีที่พิมพ์เสร็จ.....	2.84	1.22	ปานกลาง
5. ควรกำหนดให้ผู้จัดพิมพ์ จัดทำรายชื่อพร้อมรายละเอียดของหนังสือเป็นประจำและส่งให้หอสมุดแห่งชาติด้วย.....	2.90	1.20	ปานกลาง
6. จำนวนสิ่งพิมพ์ที่กำหนดให้ส่งควรมากกว่าร้อยละ 2 เสมอ.....	1.96	1.21	น้อย
7. ควรกำหนดระยะเวลาในการส่งให้นานขึ้นเพื่อให้ผู้ส่งปฏิบัติตามได้ทัน.....	4.11	1.06	มาก
8. บทลงโทษสำหรับผู้ตั้งใจฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการพิมพ์ ควรรัดกุมและศักดิ์สิทธิ์พอที่จะมีผลให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด.....	3.10	1.18	ปานกลาง

จากตาราง 14 ข้อเสนอแนะของสำนักพิมพ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากคือ พระราชบัญญัติการพิมพ์ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการรวบรวมสิ่งพิมพ์ให้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.13$) และข้อรองลงไปซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกันคือ ควรกำหนดระยะเวลาในการส่งให้นานขึ้นเพื่อให้ผู้ส่งปฏิบัติตามได้ทัน ($\bar{X} = 4.11$) และควรเพิ่มลักษณะ “สิ่งพิมพ์” ให้ครอบคลุมถึงสิ่งพิมพ์รัฐบาลของสถาบันและองค์การต่างๆ ($\bar{X} = 3.93$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484
2. เพื่อศึกษาปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาของสำนักพิมพ์ที่มีขนาดต่างกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

สำนักพิมพ์ที่มีขนาดต่างกันประสบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ สำนักพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ได้รับเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) จากหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสำนักพิมพ์ คือสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมจำนวน 122 สำนักพิมพ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของสำนักพิมพ์ เป็นคำถามแบบเติมคำและเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นคำถามแบบเลือกตอบ คำถามแบ่งเป็น 2 ด้านคือ

ตอนที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

ตอนที่ 2.2 การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ

ตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ 3 ด้าน คือ ปัญหาที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์ ปัญหาจากสำนักพิมพ์และปัญหาจากสิ่งพิมพ์ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม 2 ด้าน คือ ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและขอรับคืนโดยทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.33 ของจำนวนแบบสอบถามที่ได้ส่งไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC+ for IBM/PC เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าเฉลี่ยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ของสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยใช้ F-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. การผลิตหนังสือ

สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ผลิตหนังสือทั่วไป หลายประเภทในหลายสาขาวิชา คิดเป็นร้อยละ 44.9 โดยมีจำนวนหนังสือที่ผลิตค่อน้อยกว่า 20 เรื่องมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.8

2. สภาพการปฏิบัติของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

2.1 ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติการพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งสิ่งพิมพ์ของสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาจากคำถามเป็นรายข้อ พบว่าสำนักพิมพ์ส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามที่เป็นความหมายของคำได้ถูกต้อง เช่นความหมายของคำว่า “ผู้โฆษณา” และ “ผู้มีหน้าที่ส่งสิ่งพิมพ์” คิดเป็นร้อยละ 96.94 และ 94.90 ตามลำดับ ส่วนคำถามที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดในเรื่องสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์ได้แก่กำหนดเวลาในการส่งสิ่งพิมพ์ ความผิดและบทลงโทษสำหรับผู้ละเลยไม่ส่งสิ่งพิมพ์ มีสำนักพิมพ์ที่ตอบถูกเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 24.49 และ 33.67 ตามลำดับ

2.2 ข้อมูลการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ปრაกฏผลดังนี้ สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ส่งหนังสือให้หอสมุดแห่งชาติทุกเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่งให้บางเรื่อง ร้อยละ 26.53 และไม่เคยส่ง ร้อยละ 16.33 โดยมีเหตุผลของการส่งหรือไม่ส่งดังนี้เหตุผลของการส่งทุกเรื่องเพราะต้องการให้สิ่งพิมพ์ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติถูกรวบรวมเก็บไว้ให้ครบถ้วน รองลงมาคือถือปฏิบัติตามกฎหมาย สำนักพิมพ์ที่ส่งบางเรื่องให้เหตุผลว่าเลือกส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทางวิชาการมากที่สุด และรองลงมาคือลืมส่ง ส่วนสำนักพิมพ์ที่ไม่เคยส่งให้เหตุผลว่าไม่ทราบว่าต้องเป็นผู้ส่งมากที่สุด รองลงมาคือคิดว่าต้องส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทางวิชาการซึ่งสำนักพิมพ์ไม่ได้จัดพิมพ์

รูปแบบในการส่งสิ่งพิมพ์ พบว่าส่วนใหญ่สำนักพิมพ์ใช้วิธีรวมส่งครั้งละหลายๆ เรื่อง โดยไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน วิธีการที่สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ใช้คือให้เจ้าหน้าที่ของสำนักพิมพ์นำมาส่งด้วยตนเอง และจำนวนเล่มที่สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ส่งให้ คือ เรื่องละ 2 เล่ม

การได้รับการติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติในเรื่องการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พบว่ามีสำนักพิมพ์ที่เคยได้รับการติดต่อและไม่เคยได้รับการติดต่อในจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 วิธีที่สำนักพิมพ์ได้รับการติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติมากที่สุดคือทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์ วิธีที่สำนักพิมพ์ไม่ระบุว่าได้รับการติดต่อคือหอสมุดแห่งชาติส่งเจ้าหน้าที่มาติดต่อ

3. ปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

3.1 ปัญหาด้านที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์ของสำนักพิมพ์โดยรวม

อยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ระยะเวลาที่ให้ส่งสิ่งพิมพ์สั้นเกินไปปฏิบัติตามได้ไม่ทัน ($\bar{X} = 3.75$) ปัญหารองลงและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ การต้องส่งสิ่งพิมพ์ที่ละเรื่องทำให้เสียเวลามาก ($\bar{X} = 2.86$)

3.2 ปัญหาด้านที่เกิดจากตัวสำนักพิมพ์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหา ที่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูงคือมีงานการพิมพ์มากไม่สามารถจัดส่งสิ่งพิมพ์ได้ภายใน 7 วันนับแต่วันที่พิมพ์เสร็จ ($\bar{X} = 3.44$) ปัญหารองลงมาและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือ ไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์เพียงพอ ($\bar{X} = 3.23$)

3.3 ปัญหาด้านที่เกิดจากสิ่งพิมพ์ พบว่าราคาส่งพิมพ์ ค่าส่ง และค่าปรับเป็นปัญหาสำหรับสำนักพิมพ์ทุกขนาดในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.69$)

4. เปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ของสำนักพิมพ์ที่มีขนาดต่างกัน

พบว่าสำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ สำนักพิมพ์ขนาดกลาง และสำนักพิมพ์ขนาดเล็กมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ในด้านที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์ ด้านที่เกิดจากสำนักพิมพ์ ด้านที่เกิดจากสิ่งพิมพ์ และปัญหาโดยรวมทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

5. ข้อเสนอแนะในการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม

5.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่เสนอแนะว่าหอสมุดแห่งชาติควรเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้ทราบโดยสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.45$) และรองลงมาคือ หอสมุดแห่งชาติควรร่วมมือกับผู้เขียนผู้จัดพิมพ์ให้มากขึ้นในเรื่องการ กำหนดนโยบาย และ แผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งและเก็บรักษาส่งพิมพ์ของชาติ ($\bar{X} = 3.66$) และควรมีกฎหมายรองรับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นในราชอาณาจักรให้ได้ครบถ้วนโดยกฎหมายนี้ควรแยกต่างหากจากพระราชบัญญัติการพิมพ์ ($\bar{X} = 3.52$)

5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพิมพ์ สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่เสนอแนะว่าควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการรวบรวมสิ่งพิมพ์ให้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาคือควรกำหนดระยะเวลาในการส่งสิ่งพิมพ์ให้นานขึ้น ($\bar{X} = 4.11$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของสำนักพิมพ์ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 พบว่า การที่หอสมุดแห่งชาติได้รับสิ่งพิมพ์ไม่ครบถ้วนนั้น ปัญหาสำคัญไม่ได้เกิดจากสาเหตุโดยตรงจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์ที่ล้าสมัย หรือสำนักพิมพ์จงใจที่จะฝ่าฝืนข้อกำหนดราคาของสิ่งพิมพ์ที่สูงขึ้นหรืออัตราค่าปรับที่เมื่อเทียบกับค่าของเงินในปัจจุบันแล้วต่ำมากจนมีผู้ให้ความเห็นว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้กฎหมายไม่มีผลบังคับใช้ การที่สำนักพิมพ์ไม่ได้ส่งสิ่งพิมพ์ให้ครบถ้วนนั้นสรุปได้ว่าสาเหตุเนื่องมาจากสำนักพิมพ์ไม่ทราบจุดมุ่งหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการเก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์มากกว่า ประกอบกับข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์บางข้อที่สำนักพิมพ์ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ก็เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความรู้ ความเข้าใจของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484

จากผลการศึกษาที่พบว่าสำนักพิมพ์จำนวนมากกว่าครึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามไม่ทราบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดในเรื่องสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติเพียงพอ เช่น ไม่ทราบกำหนดเวลาในการส่งสิ่งพิมพ์ บทกำหนดโทษสำหรับผู้ละเลยไม่ส่งสิ่งพิมพ์ ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่อยู่หรือไม่อยู่ในข่ายที่ต้องส่งให้หอสมุดแห่งชาติ รวมทั้งการที่สำนักพิมพ์ยังไม่เข้าใจประโยชน์ของการส่งสิ่งพิมพ์ การที่การศึกษาร่างกฎผลดังนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมิได้มีจุดมุ่งหมายโดยตรงเพื่อเก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ การวางข้อกำหนดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์จึงกระจัดกระจายแทรกอยู่ในส่วนต่างๆ ของพระราชบัญญัติฯ ตอนละเล็กละน้อยเช่นความหมายของคำว่าผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาอยู่ในส่วนที่ 1 มาตรา 4 การส่งสิ่งพิมพ์อยู่ในส่วนที่ 2 มาตรา 20 บทลงโทษอยู่ในส่วนที่ 4 มาตรา 59 เป็นต้น สำนักพิมพ์จึงไม่สามารถทราบได้อย่างชัดเจนในกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติดังกล่าว ฉะนั้นหอสมุดแห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรผู้ทำหน้าที่รวบรวมสิ่งพิมพ์ รวบรวมรวบรวมข้อกำหนดเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์และการส่งสิ่งพิมพ์เผยแพร่ให้ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ประเด็นที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งคือ ถ้าเป็นไปได้หอสมุดแห่งชาติควรผลักดันให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเป็นกฎหมายแยกจากพระราชบัญญัติการพิมพ์โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการ

เก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์โดยเฉพาะ จะทำให้ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งสิ่งพิมพ์เห็นได้ชัดเจน และเหมาะสมมากขึ้น และอาจส่งผลให้องค์กรผู้มีหน้าที่ส่งสิ่งพิมพ์เช่นสำนักพิมพ์เข้าใจถึงประโยชน์ ข้อปฏิบัติ ความสำคัญ และร่วมรับผิดชอบในการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวมได้ครบถ้วนสมบูรณ์ต่อไป

2. ปัญหาของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

จากผลการศึกษาที่พบว่าปัญหาสำคัญที่สำนักพิมพ์ประสบในการส่งสิ่งพิมพ์ ซึ่งเกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์คือปัญหา "ข้อจำกัดเรื่องเวลา" ตามมาตรา 20 ระบุให้ส่งสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร 2 ฉบับให้หอสมุดแห่งชาติภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จโดยไม่คิดราคา และค่าส่งนั้น สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่เห็นว่ากำหนดเวลาสั้นเกินไปปฏิบัติตามไม่ทัน ประกอบกับการต้องส่งสิ่งพิมพ์ที่ละเรื่องทุกครั้งที่พิมพ์เสร็จทำให้สำนักพิมพ์เสียเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักพิมพ์มีงานการพิมพ์ที่ต้องปฏิบัติมาก ดังนั้นพระราชบัญญัติฉบับนี้ถ้าได้มีการปรับปรุงแก้ไขขยายเวลาและการส่งให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติของสำนักพิมพ์แล้ว สำนักพิมพ์อาจสามารถให้ความร่วมมือและปฏิบัติหน้าที่ตามข้อกำหนดได้อย่างเคร่งครัดมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล

รัฐควรมีนโยบายส่งเสริมการรวบรวมและอนุรักษ์สิ่งพิมพ์ให้ชัดเจน เช่นส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกฎหมายหอสมุด เพื่อรองรับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติให้ได้ครบถ้วนโดยเฉพาะ แยกจากพระราชบัญญัติการพิมพ์ และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานติดตามสิ่งพิมพ์ของหอสมุดแห่งชาติให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะต่อหอสมุดแห่งชาติ

2.1 หอสมุดแห่งชาติควรประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่องการส่งสิ่งพิมพ์ทางสื่อต่าง ๆ อย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เช่น การส่งเอกสารเผยแพร่ทางไปรษณีย์ ลงบทความทางหนังสือพิมพ์ วารสาร ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น รวมทั้งควรจัดส่งบรรณานุกรมแห่งชาติที่ได้จัดพิมพ์ให้สำนักพิมพ์ด้วย เพื่อให้สำนักพิมพ์รับทราบว่า สิ่งพิมพ์ที่หอสมุดแห่งชาติได้รับจะปรากฏข้อมูลลงในบรรณานุกรมแห่งชาติและเผยแพร่ไปทั่วโลก

2.2 หอสมุดแห่งชาติควรจัดกิจกรรมเพื่อชักชวนให้สำนักพิมพ์นำหนังสือมาส่ง เช่น เปิดโอกาสให้สำนักพิมพ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ เช่น ออกธำเนาจำหน่ายหนังสือประกอบการจัดกิจกรรม อภิปราย บรรยายที่หอสมุดแห่งชาติจัดขึ้น หรือจัดประกวดหนังสือที่ได้รับตามพระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสำนักพิมพ์ให้มากขึ้นและเป็นการสร้างแรงจูงใจในการส่งสิ่งพิมพ์อีกวิธีหนึ่งด้วย

2.3 ในการแก้ไขพระราชบัญญัติการพิมพ์หรือขอจัดตั้งกฎหมายห้องสมุด ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือกำหนดข้อกฎหมาย สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงได้แก่

2.3.1 เวลาที่กำหนดให้ส่งสิ่งพิมพ์ ควรเปิดกว้างไว้กว่าที่เป็นอยู่เพื่อให้สำนักพิมพ์ปฏิบัติตามได้ทัน

2.3.2 คำจำกัดความขอบข่ายของผู้โฆษณา ควรกำหนดให้ชัดเจนและครอบคลุมถึงผู้เขียน ผู้จัดพิมพ์ทั้งที่เป็นสำนักพิมพ์ หน่วยงานและองค์การทั้งของรัฐและเอกชน

2.3.3 กำหนดให้ผู้จัดพิมพ์จัดทำรายชื่อหนังสือที่ตนตีพิมพ์ ประจำปีและส่งให้หอสมุดแห่งชาติด้วย

2.3.4 บทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ควรเพิ่มโทษปรับให้สูงขึ้น ให้เหมาะสมกับเวลาเพื่อให้มีผลบังคับใช้

3. ข้อเสนอแนะต่อสำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์ควรร่วมมือกันจัดทำบรรณานุกรมเพื่อการค้าระหว่างสำนักพิมพ์ หรือจัดพิมพ์รายชื่อสิ่งพิมพ์ของตน อาจจัดพิมพ์เป็นรายเดือน และรวบรวมพิมพ์เป็นรายปี พร้อมทั้งส่งให้หอสมุดแห่งชาติ เพื่อรวบรวมสถิติผลผลิตทางการพิมพ์และเพื่อประโยชน์ในการควบคุมบรรณานุกรมแห่งชาติด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการดำเนินงานการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ในผู้จัดพิมพ์กลุ่มอื่น ๆ เช่น ผู้เขียน หน่วยงานและองค์การทั้งของรัฐและเอกชนที่เป็นผู้จัดพิมพ์และเผยแพร่สิ่งพิมพ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- “กฎเสนาบดีเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสมุด เอกสาร แลหนังสือพิมพ์ พระพุทธศักราช 2465,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 39. หน้า 646. 25 มีนาคม 2465.
- กำธร สติรกุล. หนังสือและการพิมพ์. นครหลวงกรุงเทพธนบุรี : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.
- ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. “กฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ดีแล้วหรือ,” วารสารห้องสมุด. 22 : 559 - 591; พฤศจิกายน - ธันวาคม 2521.
- ญาณิ์ คูหารัตน์. สภาพการได้รับหนังสือของหอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2484. ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้า กรมพระยา. ตำนานหอพระสมุด หอพระมณเฑียรธรรม หอวชิรญาณ หอพุทธศาสนสังคหะ และหอสมุดสำหรับพระนคร. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร : อักษรเจริญทัศน์ แผนกการพิมพ์, 2512.
- นงลักษณ์ ไม่น่ายลิจ. ปัญหาการควบคุมและการบริการทางบรรณานุกรมในประเทศไทย. วิทยา นิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2535.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2526.
- “พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีเปิดงานปีหนังสือระหว่างชาติ 2515 และงานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 3,” ใน ผลงานของประเทศไทยในปีหนังสือแห่งชาติ 2515. หน้า 1. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาสหประชาชาติ, 2516.
- “พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ.120,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 18. หน้า 286-288. 12 สิงหาคม ร.ศ.120.
- “พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ พ.ศ.2457,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 31. หน้า 462 -463. 20 ธันวาคม พ.ศ.2457.
- “พระราชบัญญัติว่าด้วยสมุด เอกสาร และหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช 2465,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 39. หน้า 573-578. 30 มกราคม 2465.
- “พระราชบัญญัติสมุด เอกสาร และหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช 2470,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 44.

หน้า 204: 5 กันยายน 2470.

“พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 58. หน้า 1228-1253. 30 กันยายน 2484.

พิศิษฐ์ ขวาลาวัช. กฎหมายสื่อสารมวลชน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ดอกหญ้า (1988), 2532.

พูนสุข ศรีภิรมย์. การจัดหาหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.

รัตนา เมฆนันท์ไพสิฐ. การเมืองกับกฎหมายการพิมพ์ (พ.ศ.2453-2487). วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.

สุชาติ โพธิวิทย์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2537.

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. วิวัฒนาการและบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย. พระนคร : แผนกวิชา บรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. เอกสารบรรณารักษศาสตร์ เล่ม 4.

สุภาพร ภัทราคม. การผลิตและการใช้ข้อมูลบัตรรายการในสิ่งพิมพ์ภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.

สุรพีร์ โหมานันท์. กฎหมายห้องสมุด. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

เสถียร วิชัยลักษณ์ และคนอื่น ๆ. พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 พร้อมด้วยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : นิติเวช, 2520.

อนงค์ เชี่ยวพลอย. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, วรจรา บุญยพันธุ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หอสมุดแห่งชาติ วันที่ 27 ธันวาคม 2537.

Chirawan Bhakdibutr. Bibliographic Control of Government Publications in Thailand. Dissertation Ph.D. Denton : Graduate School of the Texas Woman's University, 1979. Mimeographed.

Gelfand. Morris A. The National Library, and Library Development and Training in

Thailand. Bangkok : UNESCO Regional Office for Education in Asia, 1962.
Photocopied.

Mackinnon, Sir Frank. "Notes on the History of English copyright," Oxford Companion to English Literature. edited by Sir Paul Harvey. 4th ed.
Oxford : Clarendon Press, 1967.

Pomassl, Gerhard. "Survey of Existing Legal Deposit Laws," in International Congress on National Bibliographies Paris, 12-15 September 1977. p.3-91. Paris : UNESCO, 1977.

Samarkandi, Abdullatif Abdulhakeem. "National Bibliography in Saudi Arabia, Egypt and Tunisia : Analytical and Comparative Study with View to Planning a Saudi Arabian National Bibliography," in Dissertation Abstracts International. 52(10) : 3467 A; April, 1990.

United States. The Library of Congress. Copyright Office. Copyright Law of the United States of America. Washington, D.C., 1967.

ภาคผนวก

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ตุลาคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้จัดการสำนักพิมพ์

ด้วยดิฉัน นางสาวรัชฎา บุญพันธ์ นิสิตปริญญาโทสาขารรณารักษ์ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กำลังศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ของสำนักพิมพ์ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งพิมพ์ และการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ ปัญหาที่สำนักพิมพ์ประสบ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม ดังนั้นดิฉันจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ ตามความเป็นจริง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำหรับศึกษาต่อไป

ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ ผลของการวิจัยจะนำเสนอในภาพโดยรวมเท่านั้น ไม่เจาะจงเฉพาะสำนักพิมพ์ใดสำนักพิมพ์หนึ่ง และจะไม่ส่งผลกระทบใดๆต่อท่านทั้งในแง่ของกฎหมายและผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของท่าน การตอบแบบสอบถามชุดนี้ ท่านอาจมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใด ที่เกี่ยวข้องกับการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์เป็นผู้ตอบแทนได้ โดยให้ถือเสมือนหนึ่งคำตอบนั้นเป็นตัวแทนความคิดเห็นของสำนักพิมพ์ของท่าน เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนตามที่อยู่ด้านหลังแบบสอบถามซึ่งติดดวงตราไปรษณียากรไว้เรียบร้อยแล้วภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2538

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้ด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง และขอขอบพระคุณที่ท่านมีส่วนสนับสนุนต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาว รัชฎา บุญพันธ์)

แบบสอบถาม

เรื่อง

การดำเนินงานของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484

คำชี้แจง

1. กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อตามที่ระบุไว้เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักพิมพ์
 - ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์
 - ตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์
 - ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม
3. โปรดอ่านคำนิยามต่อไปนี้เพื่อความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม

สิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือที่สำนักพิมพ์รับผิดชอบในการผลิตตั้งแต่แรก จนสำเร็จเป็นรูปเล่มโดยอาจดำเนินการเองทุกขั้นตอนหรือมอบให้โรงพิมพ์หรือหน่วยงานอื่น ๆ ร่วมดำเนินการในแต่ละขั้นตอนก็ได้ แต่สำนักพิมพ์เป็นผู้รับผิดชอบในการผลิตและจำหน่ายจ่ายแจก

พระราชบัญญัติการพิมพ์ หมายถึง พระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ในงานวิจัยนี้หมายถึงบทบัญญัติในบางมาตรา ได้แก่ บทนิยามคำศัพท์ของคำบางคำ เช่น “ผู้พิมพ์” “ผู้โฆษณา” ประเภทของสิ่งพิมพ์ การทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ การแสดงปีที่พิมพ์ ชื่อผู้พิมพ์ ชื่อและที่ตั้งสำนักพิมพ์ การส่งสิ่งพิมพ์ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ และบทกำหนดโทษสำหรับผู้ละเลย

การส่งสิ่งพิมพ์ หมายถึง การส่งหนังสือให้หอสมุดแห่งชาติเก็บรักษาตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการพิมพ์พุทธศักราช 2484

สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายของสำนักพิมพ์และข้อเท็จจริงที่สำนักพิมพ์ปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ

ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ โดยแบ่งเป็นปัญหาตามตัวบทกฎหมายกับปัญหาตามความเป็นจริงในการปฏิบัติ เช่น ปัญหาของสำนักพิมพ์ และปัญหาจากสิ่งพิมพ์ที่ผลิต

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม หมายถึง แนวความคิดที่สำนักพิมพ์เห็นว่า ควรนำมาใช้ปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ รวมทั้งไขแก้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักพิมพ์

(โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าคำตอบ ที่ตรงตามความเป็นจริงเพียงข้อละคำตอบเดียว)

1. ชื่อสำนักพิมพ์ _____

ที่ตั้ง _____

หมายเลขโทรศัพท์ _____ หมายเลขโทรสาร _____

หมายเลข ISBN 974- _____

(โปรดยกตัวอย่างหมายเลข ISBN หนังสือสำนักพิมพ์ของท่านมา 1 เล่ม)

2. หนังสือที่สำนักพิมพ์ของท่านผลิตส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มใด

[] 1. ผลิตหนังสือเฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น ผลิตเฉพาะหนังสือกฎหมาย
(โปรดระบุสาขาวิชาที่ท่านผลิต) _____

[] 2. ผลิตหนังสือหลายสาขาวิชาในแนวทางเดียวกัน เช่น หนังสือวิทยาศาสตร์ และหนังสือเทคโนโลยี
(โปรดระบุสาขาวิชาที่ท่านผลิต) _____

[] 3. ผลิตหนังสือบางประเภท เช่น ผลิตเฉพาะหนังสือสำหรับเด็ก ผลิตเฉพาะหนังสือแบบเรียน
(โปรดระบุประเภทที่ท่านผลิต) _____

[] 4. ผลิตหนังสือทั่วไป หลายประเภทในหลายสาขาวิชา

[] 5. ผลิตหนังสือตำรา เอกสารประกอบการเรียนและสิ่งพิมพ์อื่นๆของมหาวิทยาลัย

[] 6. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

3. จำนวนหนังสือที่ผลิตโดยเฉลี่ยประมาณปีละกี่ชื่อเรื่อง

[] 1. น้อยกว่า 20 เรื่อง

[] 2. 20 - 50 เรื่อง

[] 3. 51 - 80 เรื่อง

[] 4. 81 - 100 เรื่อง

[] 5. มากกว่า 100 เรื่อง

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

ตอนที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

(โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าคำตอบที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของท่านมากที่สุด เพียงข้อละคำตอบเดียว)

4. ความหมายของคำว่า "พิมพ์" ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ฯ คือ

- ☐ 1. ทำให้เป็นตัวหนังสือหรือรูปรอยอย่างใด ๆ อันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา
- ☐ 2. ทำให้เป็นตัวหนังสือหรือรูปรอยอย่างใด ๆ โดยการกดหรือการใช้พิมพ์หินหรือวิธีอื่นใด อันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา
- ☐ 3. ทำให้เป็นตัวหนังสือหรือรูปรอยอย่างใด ๆ โดยการกดหรือการใช้พิมพ์หิน เครื่องกล วิธีเคมี หรือวิธีอื่นใดอันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา
- ☐ 4. ไม่ทราบ

5. ความหมายของคำว่า "สิ่งพิมพ์" คือ

- ☐ 1. สมุด แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมทั้งแผนที่ แผนที่ แผนผัง หรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน
- ☐ 2. สมุด แผ่นกระดาษ หนังสือพิมพ์ แผนที่ แผนผัง แผนภาพ ภาพวาด ภาพระบายสี หรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน
- ☐ 3. สมุด แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมตลอดทั้งบทเพลง แผนที่ แผนผัง แผนภาพ ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน
- ☐ 4. ไม่ทราบ

6. ตามคำนิยามในมาตรา 4 ระบุว่า "ผู้โฆษณา" หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการผลิตสิ่งพิมพ์และจัดให้สิ่งพิมพ์นั้นแพร่หลายด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นโดยการขาย เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอขายแจก และไม่ว่าการนั้นจะเป็นการให้เปล่าหรือไม่ ท่านคิดว่าข้อใดไม่เข้าข่ายผู้โฆษณา

- ☐ 1. อาจารย์กุลสตรีเขียนคำราพิมพ์จำหน่ายให้นักศึกษาซื้อใช้ประกอบบทเรียน
- ☐ 2. โรงพิมพ์พิเศษรับจ้างเข้าปกและเย็บเล่มหนังสือ
- ☐ 3. สำนักพิมพ์จรยาบรรณจัดพิมพ์นวนิยายขายอย่างเดียว
- ☐ 4. นางเงินตรา จัดพิมพ์หนังสือธรรมะแจกในงานฌาปนกิจศพบิดา

7. พระราชบัญญัติฯ ไม่ใช้บังคับแก่สิ่งพิมพ์ในข้อใด

- ☐ 1. สิ่งพิมพ์ของรัฐบาลหรือเทศบาล
- ☐ 2. หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร
- ☐ 3. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม
- ☐ 4. ไม่ทราบ

8. รายการในข้อใดที่พระราชบัญญัติกำหนดว่าต้องพิมพ์ไว้ที่ปกหน้า หรือหน้าสำหรับบอกชื่อสิ่งพิมพ์ในสิ่งพิมพ์ทุกฉบับ

- ☐ 1. ชื่อผู้พิมพ์ ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์หรือสถานที่พิมพ์และหมายเลข
- ☐ 2. ชื่อสำนักพิมพ์และที่ตั้งสำนักพิมพ์หรือสถานที่พิมพ์และราคาที่สั่งพิมพ์
- ☐ 3. ปีที่พิมพ์ชื่อผู้พิมพ์ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์หรือสถานที่พิมพ์ชื่อผู้โฆษณาและที่ตั้งสำนักงาน
- ☐ 4. ไม่ทราบ

9. มาตรา 20 ระบุว่า "ให้ผู้โฆษณาส่งสิ่งพิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร... ให้หอสมุดแห่งชาติ..." ถ้าสำนักพิมพ์ ก.ได้ซื้อลิขสิทธิ์หนังสือนวนิยายที่นาย ข. ใจเป็นผู้ประพันธ์มาจัดพิมพ์เพื่อจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไปเมื่อจัดพิมพ์เสร็จได้มอบให้ สำนักพิมพ์ ก.กา เป็นผู้จัดจำหน่าย นวนิยายเรื่องนี้ขายดีมากแม้แต่ร้านขายหนังสือใหญ่ๆ เช่น ร้านระบือสาสน์ ยังมารับนวนิยายเรื่องนี้ไปจำหน่ายในกรณีดังกล่าวท่านคิดว่าใครเป็นผู้ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ

- ☐ 1. สำนักพิมพ์ ก.ใจ
- ☐ 2. สำนักพิมพ์ ก.กา
- ☐ 3. นาย ข. ใจ
- ☐ 4. ร้านระบือสาสน์

10. พระราชบัญญัติการพิมพ์กำหนดเวลาให้ส่งสิ่งพิมพ์อย่างไร

- ☐ 1. ภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ
- ☐ 2. ภายใน 15 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ
- ☐ 3. ภายใน 1 เดือน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ
- ☐ 4. ไม่ทราบ

11. สำนักพิมพ์ จ.จาน ซื้อลิขสิทธิ์ตำราคอมพิวเตอร์ที่นาย ฉ.ฉิ่ง เป็นผู้แต่ง มาจัดพิมพ์และจำหน่าย โดยในขั้นตอนการพิมพ์ สำนักพิมพ์ จ.จาน จ้างให้โรงพิมพ์ อ.อ่าง จัดพิมพ์และให้โรงพิมพ์ ส.เสื่อ ทำปกและเข้าเล่ม ในกรณีดังกล่าว ท่านคิดว่าใครเป็นผู้ส่งสิ่งพิมพ์

[] 1. สำนักพิมพ์ จ.จาน

[] 2. นาย ฉ.ฉิ่ง

[] 3. โรงพิมพ์ อ.อ่าง

[] 4. โรงพิมพ์ ส.เสื่อ

12. ถ้าสำนักพิมพ์ละเลยไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ ถือว่ามีความผิดและมีโทษหรือไม่

[] 1. ไม่มีความผิด เพราะพระราชบัญญัติไม่ได้กำหนดไว้

[] 2. ไม่มีความผิด มีเพียงแค่โทษให้พนักงานการพิมพ์ตักเตือน

[] 3. มีความผิด ต้องถูกลงโทษปรับ

[] 4. ไม่ทราบ

ตอนที่ 2.2 การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

(โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าคำตอบที่ตรงตามความเป็นจริงตามที่สำนักพิมพ์ของท่านปฏิบัติ เพียงข้อละคำตอบเดียว นอกจากบางคำถามที่ระบุว่าตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

13. สำนักพิมพ์ของท่านส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ทุกเรื่องหรือไม่

(กรุณาระบุเหตุผลด้วย)

[] 1. ทุกเรื่อง →

เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] 1. ถือปฏิบัติตามกฎหมาย

[] 2. เพื่อให้สิ่งพิมพ์ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติ
ถูกรวบรวมเก็บไว้ครบถ้วน

[] 3. เพื่อช่วยให้สิ่งพิมพ์ของประเทศซึ่งนับจากจำนวน
หนังสือที่ได้รับตามพระราชบัญญัติถูกต้องตรง
ความเป็นจริงมากที่สุด

[] 4. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

(โปรดตอบคำถามข้อ 14 ต่อไป)

[] 2. บางเรื่อง →

สาเหตุเพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] 1. เลือกส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทางวิชาการ

[] 2. เลือกส่งเฉพาะเรื่องที่หอสมุดแห่งชาติทวงมา

[] 3. คิดว่าหนังสือบางเรื่องที่มีผู้รับไปจำหน่าย ผู้จำหน่าย
คงเป็นผู้ส่งเอง

[] 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

(โปรดตอบคำถามข้อ 14 ต่อไป)

[] 3. ไม่เคยส่ง →

สาเหตุเพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] 1. ไม่ทราบว่าต้องเป็นผู้ส่ง

[] 2. คิดว่าต้องส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทางวิชาการ
ซึ่งสำนักพิมพ์ไม่ได้จัดพิมพ์

[] 3. รอให้หอสมุดแห่งชาติมารับเอง

[] 4. อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

(โปรดข้ามไปตอบคำถามข้อ 17 ต่อไป)

14. ท่านกำหนดเวลาแน่นอนในการส่งสิ่งพิมพ์แต่ละเรื่องหรือไม่

- ☐ 1. ส่งทีละเรื่องภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ
- ☐ 2. รวมส่งครั้งละหลาย ๆ เรื่อง โดยไม่มีกำหนดแน่นอน
- ☐ 3. รวมส่งครั้งละหลาย ๆ เรื่องโดยไม่มีกำหนดแน่นอน
- ☐ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

15. ท่านจัดการส่งสิ่งพิมพ์อย่างไร

- ☐ 1. ให้เจ้าหน้าที่ของสำนักพิมพ์นำไปส่งด้วยตนเอง
- ☐ 2. ส่งทางไปรษณีย์
- ☐ 3. ฝากให้สายส่งนำไปส่ง
- ☐ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

16. ท่านส่งสิ่งพิมพ์จำนวนเรื่องละกี่เล่ม

- ☐ 1. เรื่องละ 1 เล่ม
- ☐ 2. เรื่องละ 2 เล่ม
- ☐ 3. ไม่ได้กำหนดจำนวนแน่นอน ส่งตามสะดวก
- ☐ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

17. สำนักพิมพ์ของท่านเคยได้รับการติดต่อเรื่องการส่งสิ่งพิมพ์จากหอสมุดแห่งชาติหรือไม่ ถ้าเคยได้รับการติดต่อ ติดต่อโดยทางใด

☐ 1. ไม่เคย

☐ 2. เคย

→

ติดต่อโดยทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ส่งเจ้าหน้าที่ของหอสมุดแห่งชาติมาติดต่อ
- ☐ 2. โทรศัพท์มาติดต่อ
- ☐ 3. ส่งข้อความแจ้งมาทางโทรสาร
- ☐ 4. ส่งจดหมายมาทางไปรษณีย์
- ☐ 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

18. สิ่งต่อไปนี้มีส่วนทำให้ท่านไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติการพิมพ์กำหนดหรือไม่
(โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับปัญหาของท่านเพียงข้อละช่องเดียว)

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัญหา
	ก. ปัญหาที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์					
1.	ความหมายของคำว่า “ผู้โฆษณา” ไม่ชัดเจน ทำให้ไม่แน่ใจว่าผู้ต้องส่งสิ่งพิมพ์หรือไม่					
2.	มีสิ่งพิมพ์บางประเภทยกเว้นไม่ต้องส่งทำให้สำนักพิมพ์เกิดความสับสนในการตัดสินใจส่งและไม่ส่ง.					
3.	ข้อกำหนดบางข้ออ่านแล้วไม่เข้าใจว่าต้องปฏิบัติตามแบบใด เช่น ให้ผู้โฆษณาทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ตามแบบของเจ้าพนักงานการพิมพ์					
4.	การกำหนดให้แสดงชื่อผู้พิมพ์ที่คังสำนักพิมพ์และปีที่พิมพ์ ไว้ปกหนังสือหรือหน้าชื่อเรื่องทำให้สำนักพิมพ์ยุ่งยากมาก					
5.	การลง “ปีที่พิมพ์” ในหนังสือทุกเล่ม ทำให้หนังสือลำสมัยง่าย					
6.	การต้องส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติ โดยไม่คิดราคา และต้องเสียค่าส่งเอง สร้างภาระด้านค่าใช้จ่ายให้สำนักพิมพ์อย่างมาก					
7.	การต้องส่งสิ่งพิมพ์ทีละเรื่องทุกครั้งพิมพ์เสร็จทำให้เสียเวลามาก					

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัญหา
8.	การกำหนดให้ส่งสิ่งพิมพ์เรื่องละ 2 เล่มมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น					
9.	กำหนดระยะเวลาที่ให้ส่งสิ่งพิมพ์แต่ละเรื่องภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จสิ้นเกินไป ปฏิบัติตามได้ไม่ทัน					
10.	ข. ปัญหาจากสำนักพิมพ์ สำนักพิมพ์ยังไม่เข้าใจถึงประโยชน์ของการส่งสิ่งพิมพ์					
11.	มีบุคคลากรจำกัด ไม่สามารถจัดให้มี					
12.	มีงานการพิมพ์มากไม่สามารถจัดส่งสิ่งพิมพ์ได้ภายใน 7 วัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ					
13.	มีทุนจำกัดไม่เพียงพอใช้จ่ายในการส่งทุกครั้งที่พิมพ์เสร็จ					
14.	ไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์เพียงพอ					
15.	การคมนาคมติดขัดเสียเวลามากในการนำหนังสือมาส่งให้หอสมุดแห่งชาติ					
16.	ตัวแทนหรือสายส่งหนังสือที่สำนักพิมพ์มอบหมายไม่นำหนังสือไปส่งตามกำหนด					
17.	ไม่แน่ใจว่าหอสมุดแห่งชาติได้รับหนังสือหรือไม่เพราะไม่ได้ตอบรับให้สำนักพิมพ์ทราบ					

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	ระดับของปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เป็นปัญหา
18.	ไม่เคยรู้ว่าหอสมุดแห่งชาติ เก็บรวบรวมหนังสือของสำนักพิมพ์ไปทำอะไร					
	ค. ปัญหาจากสิ่งพิมพ์					
19.	สิ่งพิมพ์บางเรื่องมีราคาน้อยไม่คุ้มกับค่าส่ง					
20.	สิ่งพิมพ์บางเรื่องมีราคาสูงกว่าค่ารับมาก เก็บไว้ขายเอากำไรดีกว่า					

19. ปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติเพิ่มเติม (ถ้ามีโปรดระบุ)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม

20. ให้การรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ท่านเห็นด้วยเพียงใด กับข้อเสนอแนะตามประเด็นต่อไปนี้
(โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวาที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อละช่องเดียว)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.	ก. ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ					
	การรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรให้ครบถ้วน จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับ โดยเฉพาะแยกจากพระราชบัญญัติการพิมพ์					
	2. หอสมุดแห่งชาติควรมีอำนาจควบคุมดูแลตรวจสอบการพิมพ์ และการส่งสิ่งพิมพ์อย่างเต็มที่					
	3. ผู้เขียน ผู้จัดพิมพ์และหอสมุดแห่งชาติควรร่วมมือกันกำหนดนโยบาย และแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งและเก็บรักษาสิ่งพิมพ์ให้มากขึ้น					
	4. หอสมุดแห่งชาติควรเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้สำนักพิมพ์ทราบโดยสม่ำเสมอ					
	5. สำนักพิมพ์ควรร่วมมือเพื่อปรับปรุงการนำส่งสิ่งพิมพ์ให้เป็นระเบียบแทนการต่างคนต่างส่ง					

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
6.	ข. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ พรบ.การพิมพ์ พรบ.ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของ การรวบรวมสิ่งพิมพ์ให้ชัดเจน					
7.	ควรแก้ไขคำนิยามของ “ผู้พิมพ์” “ผู้โฆษณา” ให้ชัดเจนมากขึ้น					
8.	ควรเพิ่มลักษณะ “สิ่งพิมพ์” ให้ครอบคลุมคลุมถึง สิ่งพิมพ์ของรัฐบาลของสถาบันและองค์กรต่างๆ					
9.	ควรกำหนดให้ผู้จัดพิมพ์แจ้งข้อมูลสิ่งพิมพ์ ให้หอสมุดแห่งชาติทราบทันทีที่พิมพ์เสร็จ					
10.	ควรกำหนดให้ผู้จัดพิมพ์จัดทำรายชื่อพร้อม รายละเอียดของหนังสือเป็นประจำและส่งให้ หอสมุดแห่งชาติด้วย					
11.	จำนวนสิ่งพิมพ์ที่กำหนดให้ส่งควร มากกว่าเรื่องละ 2 เล่ม					
12.	ควรกำหนดระยะเวลาในการส่งให้นานขึ้น เพื่อให้ผู้ส่งปฏิบัติตามได้ทัน					
13.	บทลงโทษสำหรับผู้ตั้งใจฝ่าฝืนพรบ. ควรรัดกุมและศักดิ์สิทธิ์พอที่จะมีผลให้ ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด					

21. ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่ควรนำมาปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง การรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น (ถ้ามีโปรดระบุ)

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง
เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ตามที่อยู่ด้านหลังโดยเร็วที่สุด
จะเป็นพระคุณยิ่ง

(สำเนา)
พระราชบัญญัติการพิมพ์
พุทธศักราช 2484

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2484)
อาทิตยทิพอาภา
พล.อ. พิชยนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ 26 กันยายน พุทธศักราช 2484
เป็นปีที่ 8 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้
แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

- มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484”
- มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป
- มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2476 และบรรดากฎหมาย กฎ
และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“พิมพ์” หมายความว่า ทำให้เป็นตัวหนังสือหรือรูปรอยอย่างใด ๆ โดยการกดหรือการใช้พิมพ์หิน เครื่องกล วิธีเคมี หรือวิธีอื่นใด อันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา

“สิ่งพิมพ์” หมายความว่า สมุด แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมตลอดทั้งบทเพลง แผนที่ แผ่นผัง แผนภาพ ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน

“หนังสือพิมพ์” หมายความว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออก หรือเจตนาจะออก ตามลำดับเรื่อยไปมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม

“ผู้พิมพ์” หมายความว่า บุคคลซึ่งจัดการและรับผิดชอบในการพิมพ์

“ผู้โฆษณา” หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการผลิตสิ่งพิมพ์และจัดให้สิ่งพิมพ์นั้นแพร่หลายด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นโดยการขาย เสนอขาย จ่ายแจก หรือเสนอจ่ายแจก และไม่ว่าการนั้นจะเป็นการให้เปล่าหรือไม่

“บรรณาธิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำ ตรวจสอบ คัดเลือก หรือควบคุมบทประพันธ์หรือสิ่งอื่นใดในหนังสือพิมพ์

“เจ้าของหนังสือพิมพ์” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิหนังสือพิมพ์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้

มาตรา 5 บุคคลผู้เดียวจะเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณาสิ่งพิมพ์นอกจากหนังสือพิมพ์ หรือเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ในขณะเดียวกันก็ได้

บุคคลดังระบุไว้ในวรรคก่อน เว้นแต่บรรณาธิการ จะเป็นนิติบุคคลก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ หรือหุ้นส่วน หรือกรรมการใดซึ่งได้รับมอบหมายเพื่อการนี้ เป็นผู้แทนนิติบุคคลนั้น เพื่อความประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ผู้แทนนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่เป็นผู้ไม่มีสิทธิขาดสิทธิดังกล่าวในพระราชบัญญัตินี้ในอันที่บุคคลธรรมดาจะเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณา

มาตรา 6 พระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่ใช้บังคับแก่สิ่งพิมพ์ ดังต่อไปนี้คือ

- (1) สิ่งพิมพ์ของรัฐบาล หรือเทศบาล
- (2) สิ่งพิมพ์ซึ่งรัฐมนตรีกำหนด
- (3) บัตร - ตราสาร แบบพิมพ์ และรายงานซึ่งใช้กันตามปกติในการส่วนตัว การสังคม การเมือง การค้า หรือกิจธุระ

มาตรา 7 บุคคลใดประสงค์จะตรวจดู คัดสำเนา หรือให้เจ้าหน้าที่รับรองสำเนา สมุดทะเบียนใบอนุญาตหรือเอกสารใดเกี่ยวกับสมุดทะเบียนหรือใบอนุญาต นอกจากส่วนซึ่งเป็นความลับ มีสิทธิที่จะทำได้ในเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้

- (1) ค่าตรวจดูและหรือคัดสำเนา แผ่นละ 10 สตางค์ แต่รวมทั้งเรื่องครั้งหนึ่งไม่เกินกว่าหนึ่งบาท
- (2) ค่าเจ้าหน้าที่รับรองสำเนา แผ่นละ 20 สตางค์ แต่รวมทั้งเรื่องครั้งหนึ่งไม่เกินกว่าสองบาท แต่ถ้ากระทำในหน้าที่ราชการ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา 8 อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจออกคำสั่งโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ห้ามการส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งพิมพ์ใด ๆ อันระบุชื่อไว้ในคำสั่งนั้นโดยมีกำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้

มาตรา 9 เมื่อปรากฏว่าได้มีการโฆษณา หรือเตรียมการโฆษณาสิ่งพิมพ์ใด ๆ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจมีคำสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะหรือมีคำสั่งทั่วไป โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือหนังสือพิมพ์รายวัน ห้ามการขายหรือแจกสิ่งพิมพ์นั้น ทั้งให้ยึดสิ่งพิมพ์และแม่พิมพ์นั้นด้วยก็ได้

ถ้าผู้มีส่วนได้เสียร้องขอให้แยกยึดแค่เฉพาะส่วนของการพิมพ์หรือแม่พิมพ์เท่าที่จำเป็น และการแยกเช่นนี้อาจทำได้ ให้แยกยึดได้ แต่ค่าใช้จ่ายในการแยกนี้ให้ผู้ร้องขอเป็นผู้เสีย

ถ้าพ้นกำหนดสามปีแล้ว เจ้าพนักงานการพิมพ์มิได้ถอนการยึดสิ่งพิมพ์หรือแม่พิมพ์ซึ่งได้ยึดไว้ เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจสั่งให้ทำลายสิ่งพิมพ์นั้นเสียได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของทราบ ส่วนแม่พิมพ์นั้นอาจสั่งให้หรือ หรือทำโดยประการอื่นมิให้ใช้พิมพ์ต่อไป แต่ต้องคืนตัวพิมพ์และวัตถุแห่งแม่พิมพ์ทั้งสิ้นที่เหลืออยู่ให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ

มาตรา 10 คำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ตามมาตรา 9 วรรค 1 มาตรา 21 (2) และ

(3) มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 36 เฉพาะที่ให้พักใช้หรือถอนใบอนุญาต หรือให้งดการเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ และมาตรา 37 เฉพาะที่เกี่ยวกับการโฆษณานั้น ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันได้รับทราบคำสั่งนั้น แต่การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์

คำสั่งของรัฐมนตรีให้ถือเป็นการเด็ดขาด

เมื่อคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์เป็นไปโดยสุจริต แม้รัฐมนตรีจะสั่งยกเลิก หรือแก้ไขประการใดก็ตาม เจ้าพนักงานการพิมพ์ไม่ต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายอันเกิดจากคำสั่งนั้น

มาตรา 11 ให้ผู้พิมพ์ทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ที่ตนได้พิมพ์ขึ้น และให้ผู้โฆษณาทำทะเบียนสิ่งพิมพ์ที่ตนได้โฆษณาหรือมีไว้เพื่อโฆษณา โดยทำตามแบบของเจ้าพนักงานการพิมพ์และต้องแสดงแก่เจ้าหน้าที่เมื่อเจ้าหน้าที่ต้องการตรวจ

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานการพิมพ์กับเจ้าหน้าที่อื่น และออกกฎกระทรวงวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ส่วนที่ 2

สิ่งพิมพ์นอกจากหนังสือพิมพ์

มาตรา 13 สิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร ต้องมีผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

มาตรา 14 บุคคลใดจะเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 15 และไม่เป็นผู้นิไม่มีสิทธิตามมาตรา 16 ทั้งได้ปฏิบัติตามมาตรา 17 แล้ว

มาตรา 15 คุณสมบัติของผู้พิมพ์และผู้โฆษณา คือ

- (1) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ และ
- (2) มีถิ่นที่อยู่ประจำในราชอาณาจักร

มาตรา 16 บุคคลย่อมไม่มีสิทธิหรือถ้ามีสิทธิอยู่แล้วย่อมขาดสิทธิเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณาในระหว่างที่

(1) ถูกจำคุกอยู่ตามคำพิพากษาของศาลในคดีซึ่งมิใช่ความผิดฐานลหุโทษ หรือความผิดฐานประมาท หรือ

(2) ถูกงดการเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา หรือเป็นผู้พิมพ์ที่ถูกงดใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งคนใช้พิมพ์อยู่ตามมาตรา 21 หรือถูกพักใช้หรือถอนใบอนุญาตหรือถูกงดการเป็นบรรณาธิการ ผู้โฆษณา หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามมาตรา 36 หรือ

(3) ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถหรือจิตพินเพื่อนไม่สมประกอบ

มาตรา 17 ผู้ที่จะเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา ต้องปฏิบัติดังนี้

(1) แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(ก) ชื่อ สัญชาติ อายุ อาชีพ ถิ่นที่อยู่ และการงานที่ทำหรือเคยทำ

(ข) คำรับรองว่า มีคุณสมบัติตามมาตรา 15 และไม่เป็นผู้นิไม่มีสิทธิหรือขาดสิทธิตามมาตรา 16

(ค) ผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา

(ง) ในกรณีที่จะเป็นผู้พิมพ์ ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์ หรือสถานที่พิมพ์ในเมื่อไม่มีที่ตั้งโรงพิมพ์ จำนวน ชนิด และลักษณะของเครื่องพิมพ์ และชื่อผู้เป็นเจ้าของเครื่องพิมพ์

(จ) ในกรณีที่จะเป็นผู้โฆษณา ที่ตั้งสำนักงานของตน ชื่อของสำนักงาน ถ้ามี

(2) ในกรณีที่จะเป็นผู้พิมพ์ ถ้าเครื่องพิมพ์มีใช้ของตน ต้องส่งใบอนุญาตให้ใช้เครื่องพิมพ์ของเจ้าของไปพร้อมกัน

มาตรา 18 ถ้าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายละเอียดตามรายการในมาตรา 17 (1) (ก) เฉพาะชื่อสัญชาติ ถิ่นที่อยู่ (ง) หรือ (จ) ได้เปลี่ยนแปลงไป ผู้พิมพ์โฆษณาต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันเปลี่ยนแปลง

มาตรา 19 ในสิ่งพิมพ์ทุกฉบับที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักร ให้แสดงปีที่พิมพ์ ชื่อผู้พิมพ์ ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์หรือสถานที่พิมพ์ในเมื่อไม่มีที่ตั้งโรงพิมพ์ ชื่อผู้โฆษณา และที่ตั้งสำนักงานของผู้โฆษณาไว้ที่ปกหน้าหรือหน้าสำหรับบอกชื่อสิ่งพิมพ์นั้น

บรรดาชื่อซึ่งต้องแสดงตามวรรคก่อน ให้ใช้ชื่อเต็ม

มาตรา 20 ให้ผู้โฆษณาส่งสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรสองฉบับให้หอสมุดแห่งชาติ ภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันพิมพ์เสร็จ โดยไม่คิดราคาและค่าส่ง

มาตรา 21 เมื่อได้มีการโฆษณาสิ่งพิมพ์ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่า อาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ให้คำดักเตือนเป็นหนังสือแก่ผู้พิมพ์ และหรือผู้โฆษณา และในการให้คำดักเตือนนี้ จะเรียก ผู้พิมพ์และหรือผู้โฆษณาไปรับคำอธิบายด้วยวาจา และให้ลงลายมือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็นผู้พิมพ์และหรือผู้โฆษณา และหรือสั่งให้งดใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้นมีกำหนดเวลาไม่เกินสามสิบวัน แต่การสั่งเช่นนี้จะทำได้ต่อเมื่อได้รับคำดักเตือนตามอนุมาตรา 1 แล้ว และผู้ถูกดักเตือนไม่ส่งไว้ในคำดักเตือนนั้น

(3) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศ หรือมีการสงคราม สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็นผู้พิมพ์ และหรือผู้โฆษณา หรือสั่งให้งดใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้พิมพ์นั้นทันที โดยกำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้ และจะสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้ตามแต่เห็นสมควร

มาตรา 22 ผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณาคนใดเลิกเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา 15 (2) หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา 16 (1) ต้องแจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกหรือขาดคุณสมบัติหรือขาดสิทธิ

ส่วนที่ 3

หนังสือพิมพ์

มาตรา 23 หนังสือพิมพ์ซึ่งพิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรต้องมีผู้พิมพ์ผู้โฆษณาบรรณาธิการและเจ้าของ

มาตรา 24 บุคคลใดจะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ต้อง

- (1) มีคุณสมบัติตามมาตรา 15
- (2) ไม่เป็นผู้ไม่มีสิทธิหรือขาดสิทธิตามมาตรา 16
- (3) มีสัญชาติไทย หรือสัญชาติแห่งประเทศซึ่งมีสนธิสัญญากับประเทศไทย

(4) ทำหนังสือพิมพ์ที่เป็นภาษาแห่งประเทศของตน หากจะมีภาษาอื่นปนอยู่บ้างก็เฉพาะเป็นการทวนความ หรือการกล่าวอ้างถ้อยคำ หรือสำนวนเพียงเพื่อประกอบบทประพันธ์หรือข้อความเกี่ยวกับการโฆษณาทางการค้า หรือเป็นข้อความเกี่ยวกับประโยชน์แก่การศึกษาโดยเฉพาะ แต่ทั้งนี้ต้องไม่มากเกินไปจนสมควร

(5) แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(ก) ชื่อ สัญชาติ อายุ อาชีพ ถิ่นที่อยู่และการงานที่ทำหรือเคยทำ

(ข) คำรับรองซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา 15 และไม่เป็นผู้ไม่มีสิทธิหรือขาดสิทธิ ตามมาตรา 16

(ค) เป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์และในกรณีที่ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา หรือบรรณาธิการมิใช่เจ้าของหนังสือพิมพ์ต้องส่งหนังสือรับรองของเจ้าของหนังสือพิมพ์ไปพร้อมกัน

(ง) ชื่อหนังสือพิมพ์

(จ) วัตถุประสงค์และระยะเวลาออกหนังสือพิมพ์

(ฉ) ภาษาที่จะออกหนังสือพิมพ์

(ช) ที่ตั้งสำนักงานของหนังสือพิมพ์และที่ตั้งสำนักงานของผู้โฆษณา

(ซ) ชื่อและที่ตั้งโรงพิมพ์

(6) ในกรณีแห่งบรรณาธิการ ส่งรูปถ่ายของคนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง แก่เจ้าพนักงานงานการพิมพ์พร้อมกับคำแจ้งความ

แต่ถ้าบุคคลอื่นที่จะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น มีสัญชาติอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน (3) กิติ หรือจะออกหนังสือพิมพ์เป็นภาษาอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน (4) กิติ บุคคลนั้นจะเป็นได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการพิมพ์สำหรับหนังสือพิมพ์นั้นตามมาตรา 27 แล้ว

มาตรา 25 คำขออนุญาตของผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ตามมาตรา 24 วรรคท้าย ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการตามมาตรา 24 (5) และในกรณีแห่งบรรณาธิการให้ส่งรูปถ่ายของคนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงไป พร้อมกัน

มาตรา 26 ทุกห้าปีให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ส่งรูปถ่ายใหม่ของคนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา 27 เมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ได้รับคำขออนุญาตอันถูกต้องตามมาตรา 25 แล้ว ให้ออกใบอนุญาตให้ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำขอ เว้นแต่เห็นว่าการอนุญาตนั้นอาจมีผลขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ถ้าไม่อนุญาตให้แก่ผู้ใดให้เจ้าพนักงานการพิมพ์แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขออนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำขอ

มาตรา 28 ในกรณีที่ขออนุญาตเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มากกว่าหนึ่งฉบับ ถ้าเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าผู้ขออนุญาตไม่น่าจะรับผิดชอบแต่ผู้เดียวได้ทุกฉบับตามที่ขอ จะสั่งอนุญาตแค่บางฉบับก็ได้

มาตรา 29 ชื่อหนังสือพิมพ์ วัตถุประสงค์ และระยะเวลาออกหนังสือพิมพ์ที่ได้แสดงไว้ในคำแจ้งความตามรายการในมาตรา 24 (5) (ง) และ (จ) นั้น ถ้าจะเปลี่ยนแปลงประการใด ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์จะต้องแจ้งความต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ก่อนวันเปลี่ยนแปลงไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ต้องมีใบอนุญาต การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในวรรคก่อน ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการและเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการพิมพ์แล้ว คำขออนุญาตเปลี่ยนแปลงนั้นให้ใช้แบบ

พิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ เมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ได้รับคำขอแล้วจะอนุญาตหรือไม่ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขอภายในสามสิบวันนับแต่วันรับคำขอ

มาตรา 30 ถ้าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายละเอียดตามรายการในมาตรา 24 (5) (ก) เฉพาะชื่อสัญชาติหรือถิ่นที่อยู่ (ข) หรือ (ง) ของผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์ คนใดได้เปลี่ยนแปลงไปให้ผู้ขึ้นแจ้งความต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันเปลี่ยนแปลง

มาตรา 31 ให้หนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่พิมพ์ขึ้นในราชอาณาจักรแสดงชื่อ และที่ตั้งสำนักงานของผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ เจ้าของ ชื่อและที่ตั้งสำนักงานของหนังสือพิมพ์ ชื่อ และที่ตั้งของโรงพิมพ์หนังสือพิมพ์นั้นไว้ในหน้าแรกหรือหน้าหลัง

บรรดาชื่อซึ่งต้องแสดงตามวรรคก่อนให้ใช้ชื่อเดิม

มาตรา 32 ให้ผู้โฆษณาส่งหนังสือพิมพ์โดยไม่คิดราคาและค่าส่งไปยังที่ทำการเจ้าพนักงานการพิมพ์สามฉบับและหอสมุดแห่งชาติสองฉบับในวันที่ออกโฆษณา

มาตรา 33 ห้ามโฆษณาความลับของทางราชการในหนังสือพิมพ์ก่อนได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

มาตรา 34 เมื่อมีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจออกคำสั่งชั่วคราวเป็นหนังสือแก่บุคคลใดหรือมีคำสั่งทั่วไป โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือหนังสือพิมพ์รายวัน ระบุห้ามการโฆษณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับราชการทหารหรือการเมืองระหว่างประเทศ

มาตรา 35 ในคราวที่ประเทศมีเหตุฉุกเฉินหรือตกอยู่ในภาวะสงคราม อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใดหรือประกาศ โดยวิธีใด ให้เสนอข้อความทั้งสิ้นที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ให้เจ้าหน้าที่ข่าวตรวจสอบก่อน

มาตรา 36 เมื่อได้มีการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือฝ่าฝืนคำสั่งห้ามตามความในมาตรา 34 เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ให้คำตัดเตือนเป็นหนังสือแก่ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ ในการให้คำตัดเตือนนี้ จะเรียกบุคคลที่กล่าวแล้วไปรับคำอธิบาย และให้ลงลายมือชื่อรับทราบด้วยก็ได้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ เสนอเรื่องราวหรือ

ข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวก่อนมีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ในการสั่งเช่นนี้ จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้ให้คำดักเตือนตาม (1) แล้ว และผู้ถูกดักเตือนไม่สั่งไว้ในคำดักเตือนนั้น

(3) ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินภายในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศ หรือมีการสงคราม จะสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใดให้เสนอเรื่อง หรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อนหรือสั่งให้พักใช้หรือถอนใบอนุญาตหรือสั่งงดการเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการ และหรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้นั้นทันที โดยมีกำหนดเวลาหรือไม่ก็ได้ และจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้

มาตรา 37 เมื่อผู้โฆษณา บรรณาธิการ เจ้าของหนังสือพิมพ์หลายฉบับถูกดักเตือน หรือต้องเสนอเรื่องหรือข้อความที่โฆษณาในหนังสือพิมพ์ฉบับใดเพื่อตรวจก่อนโฆษณา ถ้าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นในความรับผิดชอบของตนได้โฆษณาเรื่องคล้ายคลึงทำนองเดียวกันนั้นอีก เจ้าพนักงานการพิมพ์มีอำนาจสั่งให้เสนอหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่งหรือทุกฉบับในความรับผิดชอบของผู้นั้นเพื่อตรวจก่อนโฆษณาได้ทีเดียว

มาตรา 38 ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์คนใดไม่พอใจในคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว จะอุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีก็ได้ แต่ต้องอุทธรณ์ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นเด็ดขาด แต่ในระหว่างรอคำสั่งอยู่นั้นต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว

ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้รัฐมนตรีสั่งภายในสามวัน ในจังหวัดอื่นให้สั่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

มาตรา 39 ถ้าผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์คนใดได้รับคำสั่งเป็นหนังสือให้เสนอหนังสือพิมพ์ให้เจ้าหน้าที่ตรวจข่าวตรวจก่อน แต่หนังสือพิมพ์นั้นยังออกโฆษณา โดยมีได้เสนอต่อเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวก็ดี ลงข้อความซึ่งเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวมิได้อนุญาตให้โฆษณาตามพระราชบัญญัตินี้ก็ดี หรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องของคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวก็ดี เจ้าพนักงานการพิมพ์อาจมีคำสั่งเป็นหนังสือห้ามโฆษณาหนังสือพิมพ์ที่ละเมิดนั้นต่อไปและจะให้ยึดหนังสือพิมพ์นั้นทั้งหมดก็ได้ และเมื่อยึดแล้วให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 9 วรรค 3 มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา 40 หนังสือพิมพ์ใดโฆษณาเรื่องราวการคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้ กระทรวง หรือกรม ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น หรือกรมโฆษณาการ หรือเจ้า

พนักงานการพิมพ์อาจสั่งเป็นหนังสือให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์นั้นแก้ไข หรือลงพิมพ์หนังสือแก้ไข หรือปฏิเสธเรื่องนั้นภายในวันเวลาที่กำหนดให้ แต่ต้องเป็นเวลาที่พอจะทันพิมพ์หนังสือนั้น ซึ่งจะออกโฆษณาต่อไป

มาตรา 41 หนังสือพิมพ์ใดโฆษณาเรื่องเกี่ยวกับบุคคลใดคลาดเคลื่อนจากความจริง และอาจจะเกิดความเสียหายแก่บุคคลนั้น บุคคลนั้นอาจจะแจ้งเป็นหนังสือขอให้บรรณาธิการหนังสือพิมพ์นั้นแก้ไข หรือลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธเรื่องนั้น การแก้ไขหรือลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธเรื่องที่ว่านี้ จะต้องลงพิมพ์ในฉบับที่จะออกโฆษณาต่อไปจากเวลาที่รับคำขอดังกล่าวแล้ว หรือในฉบับที่ถัดไป

เมื่อได้แก้ไขหรือลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธเรื่องที่ว่านี้โดยถูกต้อง สิทธิในการฟ้องของบุคคลผู้แก้ทั้งทางแพ่งและทางอาญาเป็นอันระงับลง

มาตรา 42 ถ้าข้อความที่ให้แก้ไขหรือหนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธเรื่องตามมาตรา 40 หรือ มาตรา 41 นั้น ขัดกับกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นการเสียดสีหรือผู้แก้มิได้แจ้งชื่อ และที่อยู่ของตนให้ชัดเจน บรรณาธิการก็ไม่ต้องแก้ไขหรือนำลงพิมพ์

มาตรา 43 เรื่องหรือข้อความที่ให้แก้ไขเป็นหนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธตามมาตรา 40 หรือ มาตรา 41 นั้น บรรณาธิการจะต้องแก้ไขหรือลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์นั้นโดยครบถ้วนในคราวเดียวกัน และต้องให้อยู่ในหน้าเดียวกับเรื่องอันเป็นเหตุให้แก้ไขหรือเป็นปฏิเสธนั้น

เรื่องหรือข้อความที่ให้แก้ไข หรือหนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธตามวรรคก่อนต้องนำลงพิมพ์โดยไม่เรียกค่าธรรมเนียม แต่หนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธนั้นต้องไม่เกินกำหนดดังต่อไปนี้

(1) ถ้าเรื่องอันเป็นเหตุที่ขอให้ลงพิมพ์หนังสือหรือปฏิเสธนั้นมิได้อยู่ไม่ถึงครึ่งแนว (คอลัมน์) หรือครึ่งหน้าหนังสือพิมพ์ซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธต้องไม่เกินแนวหรือหนึ่งหน้าหนังสือพิมพ์นั้น แล้วแต่กรณี โดยมีขนาดแนวและตัวอักษรในเนื้อเรื่องเช่นเดียวกัน

(2) ถ้าเรื่องอันเป็นเหตุที่ขอให้ลงพิมพ์หนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธนั้น มีอยู่ตั้งแต่ครึ่งแนวหรือครึ่งหน้าหนังสือพิมพ์ขึ้นไป หนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธต้องไม่เกินกว่าสองเท่าของเรื่องนั้นแล้วแต่กรณี โดยมีขนาดแนวและตัวอักษรในเนื้อเรื่องเช่นเดียวกัน

ถ้าหนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธเรื่องเกินกำหนดที่ว่ามานี้ เมื่อได้ออกโฆษณามาแล้วเจ้าของหนังสือพิมพ์มีสิทธิเรียกค่าธรรมเนียมเฉพาะในส่วนที่เกินจากผู้ขอให้ลงพิมพ์ตามอัตราค่าแจ้งความปกติได้ สิทธิในการขอแก้ไขหรือลงหนังสือซึ่งแก้ไขหรือปฏิเสธดังว่ามานี้เป็นอันระงับลงภายหลังหกเดือน

นับแต่วันที่หนังสือพิมพ์นั้นได้ออกโฆษณา

มาตรา 44 ผู้ที่ได้แจ้งความ หรือได้รับอนุญาตให้เป็นผู้พิมพ์โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ใด ถ้าหนังสือพิมพ์นั้นมิได้เริ่มออกโฆษณาภายในกำหนดเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งหรือวันที่ได้รับใบอนุญาตแล้วแต่กรณี การเป็นผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นเป็นอันสิ้นสุดลง

มาตรา 45 หนังสือพิมพ์รายวัน ถ้ามิได้ออกโฆษณาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาสามสิบวัน หนังสือพิมพ์รายคาบ ถ้ามิได้ออกโฆษณาต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาสี่คราวหรือเกินกว่าสองปี การเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นเป็นอันสิ้นสุดลง

มาตรา 46 ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ เลิกเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ใดที่ตนเป็นอยู่ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา 15 (2) หรือขาดสิทธิตามมาตรา 16 (1) ต้องแจ้งความต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าพนักงานการพิมพ์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันเลิกหรือขาดคุณสมบัติ หรือขาดสิทธิ ในกรณีที่มีใบอนุญาตให้คืนใบอนุญาตนั้นด้วย

ส่วนที่ 4

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา 47 เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติในมาตรา 54 และมาตรา 60 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ใดครอบครองเครื่องพิมพ์อยู่ ผู้นั้นเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

มาตรา 48 เมื่อมีความผิดนอกจากที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เกิดขึ้นด้วยการโฆษณาสิ่งพิมพ์นอกจากหนังสือพิมพ์ ผู้ประพันธ์ซึ่งตั้งใจให้โฆษณาบทประพันธ์นั้นต้องรับผิดชอบเป็นตัวการ ถ้าผู้ประพันธ์ไม่ต้องรับผิดชอบหรือไม่ได้ตัวผู้ประพันธ์ก็ให้เอาโทษแก่ผู้พิมพ์เป็นตัวการ

ในกรณีแห่งหนังสือพิมพ์ ผู้ประพันธ์และบรรณาธิการต้องรับผิดชอบเป็นตัวการและถ้าไม่ได้ตัวผู้ประพันธ์ ก็ให้เอาโทษแก่ผู้พิมพ์เป็นตัวการด้วย

มาตรา 49 ในกรณีนิติบุคคลไม่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำความผิดใด ๆ ด้วยการโฆษณาสิ่งพิมพ์ ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับผิดชอบด้วยเท่าที่ตนได้กระทำ

มาตรา 50 ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบให้คดีเล็กน้อยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 51 สิ่งพิมพ์ที่อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้รักษาการแทน ได้ประกาศห้ามตามมาตรา 8 นั้น

(1) ผู้ใดสั่งให้หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

(2) ผู้ใดขาย เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอจำหน่าย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

สิ่งพิมพ์ที่ว่านี้ให้รับเสีย

มาตรา 52 ผู้ใดขาย เสนอขาย แจกจ่าย เสนอจำหน่ายสิ่งพิมพ์ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์ได้ห้ามขายหรือจำหน่ายตามมาตรา 9 มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 53 ผู้พิมพ์ผู้โฆษณาคนใด

(1) ละเลยไม่ทำหรือไม่แสดงทะเบียนซึ่งเป็นหน้าที่ของตนตามมาตรา 11 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

(2) จงใจจำทะเบียนซึ่งเป็นหน้าที่ของตนตามมาตรา 11 เท็จในสาระสำคัญ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 54 ผู้ใดทำการในหน้าที่เป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณา โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 14 หรือในระหว่างถูกงดเป็นผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณา หรือใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งคนรู้อยู่แล้วว่าถูกงดตามมาตรา 21 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา 55 ผู้ใดจงใจแจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ในการแจ้งความเป็นผู้พิมพ์หรือผู้โฆษณาตามมาตรา 17 หรือในการแจ้งความขออนุญาตเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามมาตรา 24 หรือมาตรา 25 มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 56 ผู้ใดละเลยไม่แจ้งความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ตามที่ของตนตามมาตรา 18 มาตรา 22 มาตรา 30 หรือมาตรา 46 มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 57 ถ้าได้มีการโฆษณาสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนตามมาตรา 19 หรือมาตรา 31 ผู้พิมพ์และผู้โฆษณามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาทสำหรับความผิดคราวหนึ่ง

มาตรา 58 ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์คนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 29 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 59 ผู้โฆษณาใดละเลยไม่ส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่หอสมุดแห่งชาติตามมาตรา 20 หรือไม่ส่งหนังสือพิมพ์ให้แก่เจ้าพนักงานการพิมพ์หรือหอสมุดแห่งชาติตามมาตรา 32 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท

มาตรา 60 ผู้ใดทำการในหน้าที่ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 24 หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 27 หรือระหว่างที่ใบอนุญาตได้ถูกพักใช้หรือถูกถอน หรือระหว่างที่ถูกงดการเป็นผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามมาตรา 36 หรือภายหลังที่การเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ได้สิ้นสุดลงตามมาตรา 44 หรือมาตรา 45 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่ร้อยบาท

มาตรา 61 บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ใดไม่ส่งรูปถ่ายใหม่เมื่อครบระยะเวลาห้าปี ตามมาตรา 26 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท

มาตรา 62 บรรณาธิการหรือผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์คนใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 33

หรือฝ่าฝืนคำสั่งของอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาการแทนตามมาตรา 34 มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 63 เมื่อหนังสือพิมพ์ใดโฆษณาเรื่องหรือข้อความซึ่งต้องเสนอ เพื่อตรวจก่อน โฆษณาตามมาตรา 35 มาตรา 36 (3) หรือมาตรา 37 ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 36 (3) โดยเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจข่าวยังมิได้อนุญาตโฆษณา หรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว ผู้โฆษณาและบรรณาธิการมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

ผู้ใดขาย เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอจำหน่ายหนังสือพิมพ์ใดซึ่งโฆษณา โดยกระทำ ผิดดังกล่าวในวรรคก่อนโดยรู้อยู่แล้วว่าหนังสือพิมพ์นั้นได้ออกโดยกระทำผิด มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 64 หนังสือพิมพ์ใดโฆษณาเรื่องหรือข้อความ ซึ่งต้องเสนอเรื่องเพื่อตรวจก่อนตาม มาตรา 36 (2) หรือมาตรา 37 ในกรณีที่ไม่เกี่ยวข้องตามมาตรา 36 (3) โดยเจ้าหน้าที่ตรวจ ข่าวยังมิได้อนุญาตให้โฆษณาหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งเจ้าหน้าที่ตรวจข่าว ผู้โฆษณาและ บรรณาธิการมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

ผู้ใดขาย เสนอขาย จำหน่าย หรือเสนอจำหน่ายหนังสือพิมพ์ใด ซึ่งโฆษณาโดยกระทำ ผิดดังกล่าวในวรรคก่อน โดยรู้อยู่แล้วว่าหนังสือพิมพ์นั้นได้ออกโดยกระทำผิดมีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 65 บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ใดละเลยไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนในการแก้ ข้อความหรือลงพิมพ์ในหนังสือซึ่งแก้หรือปฏิเสธเรื่องมาตรา 40 มาตรา 41 หรือมาตรา 43 มี ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

ส่วนที่ 5

บทเฉพาะกาล

มาตรา 66 ผู้ซึ่งมีใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรา 17 มาตรา 24 (5) และมาตรา 24 บรรคท้ายจนกว่าจะพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววรัจฉรา บุญยพันธุ์
เกิดวันที่	27 ธันวาคม 2496
สถานที่เกิด	อำเภอพระนครศรีอยุธยา กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	95/2 ซอยศิริชัย 1 ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี นนทบุรี 11000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	บรรณารักษ์ ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	หอสมุดแห่งชาติ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2513	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียน สตรีนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2517	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2539	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การดำเนินงานของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484

บทคัดย่อ

ของ

วรัจฉรา บุญยพันธุ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

กุมภาพันธ์ 2539

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติของสำนักพิมพ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ทั้งโดยรวมและเปรียบเทียบ ปัญหาจำแนกตามขนาดของสำนักพิมพ์ รวมทั้งเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ สำนักพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 98 แห่งเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

สำนักพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่ทราบรายละเอียดที่กำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์เกี่ยวกับเวลาในการที่กำหนดให้ส่งสิ่งพิมพ์ บทลงโทษผู้ละเลยไม่ส่งสิ่งพิมพ์ ความหมายของคำว่า “สิ่งพิมพ์” และ “พิมพ์” รวมทั้งประเภทของสิ่งพิมพ์ที่พระราชบัญญัติการพิมพ์ไม่ใช้อย่างกับ

สำนักพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ส่งหนังสือให้หอสมุดแห่งชาติครบทุกเรื่องด้วยเหตุผลว่าต้องการให้สิ่งพิมพ์ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติถูกรวบรวมเก็บไว้ให้ครบถ้วน รองลงมาคือส่งให้บางเรื่องเพราะเลือกส่งเฉพาะหนังสือที่เน้นเนื้อหาทางวิชาการ และสำนักพิมพ์ที่ไม่เคยส่งให้เหตุผลว่าไม่ทราบว่าต้องเป็นผู้ส่ง

การส่งสิ่งพิมพ์ให้หอสมุดแห่งชาติพบว่าส่วนใหญ่สำนักพิมพ์ส่งเรื่องละ 2 เล่ม โดยวิธีรวมส่งครั้งละหลาย ๆ เรื่องแบบไม่มีกำหนดเวลาส่งที่แน่นอน และให้เจ้าหน้าที่นำมาส่งด้วยตนเอง

การได้รับการติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติ พบว่ามีสำนักพิมพ์ที่ได้รับการติดต่อและไม่ได้รับการติดต่อจากหอสมุดแห่งชาติเป็นจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50

2. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการพิมพ์แบ่งเป็นปัญหา 3 ด้านดังนี้

2.1 ปัญหาด้านที่เกิดจากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการพิมพ์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาที่อยู่ในระดับมากคือ ปัญหาระยะเวลาที่พระราชบัญญัติกำหนดให้ส่งสิ่งพิมพ์ภายใน 7 วัน สิ้นเกินไป ปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูงได้แก่การต้องส่งสิ่งพิมพ์ที่ละเรื่องทำให้เสียเวลามาก การไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ และการไม่รู้ว่าหอสมุดแห่งชาติเก็บรวบรวมหนังสือของสำนักพิมพ์ไปทำอะไร เป็นปัญหารองลงมา

2.2 ปัญหาด้านที่เกิดจากตัวสำนักพิมพ์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่สำนักพิมพ์มีงานการพิมพ์มาก ไม่สามารถจัดส่งสิ่งพิมพ์ให้ หอสมุดแห่งชาติได้ทันกำหนด และสำนักพิมพ์ไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์เพียงพอเป็น ปัญหารองลงมา

2.3 ปัญหาด้านที่เกิดจากสิ่งพิมพ์ พบว่า ปัญหาเรื่องราคาสิ่งพิมพ์ ค่าส่ง และค่า ปรับเป็นปัญหาสำหรับสำนักพิมพ์ทุกขนาดในระดับน้อย

3. เปรียบเทียบปัญหาจำแนกตามขนาดของสำนักพิมพ์แล้วพบว่าสำนักพิมพ์ส่วนใหญ่มี ปัญหาไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะในการส่งสิ่งพิมพ์ให้รัฐเก็บรวบรวม สำนักพิมพ์ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

4.1 การรวบรวมสิ่งพิมพ์ของชาติ สำนักพิมพ์เห็นว่าหอสมุดแห่งชาติควรเผยแพร่ ข่าวสารเกี่ยวกับการส่งสิ่งพิมพ์ให้ทราบโดยสม่ำเสมอ หอสมุดแห่งชาติ ผู้เขียนและผู้จัดพิมพ์ ควร กำหนดนโยบายการรวบรวมสิ่งพิมพ์ร่วมกัน และการรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นในราชอาณาจักรให้ครบ ถ้วนจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับโดยเฉพาะแยกจากราชบัญญัติการพิมพ์

4.2 การปรับปรุงพระราชบัญญัติการพิมพ์ สำนักพิมพ์ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่ม วัตถุประสงค์ของการรวบรวมสิ่งพิมพ์ให้ชัดเจน เพิ่มระยะเวลาส่งสิ่งพิมพ์ให้นานขึ้น เพิ่มลักษณะ สิ่งพิมพ์ให้ครอบคลุมสิ่งพิมพ์ทั้งหมด รวมทั้งควรแก้ไขคำนิยามของ “ผู้พิมพ์” และ “ผู้โฆษณา” ให้ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

THE IMPLEMENTATION OF PUBLISHERS IN CONFORMITY
WITH THE PRESS ACT B.E. 2484

AN ABSTRACT
BY
WARATCHARA BUNYAPHANDHU

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Arts degree in Library Sciences and Information Sciences
at Srinakharinwirot University

March 1996

The purposes of this research were to study the implementation of publishers in conformity with the Press Act B.E. 2484, relative problems, and suggestions regarding the giving of publications to the National Library as required by law. The samples were 98 publishers in Bangkok Metropolitan and surrounding provinces. A questionnaire in checklist and 5-rating scale format was distributed to the samples. The collected data were analyzed using the SPSS/PC+ program and were presented in percentage, mean, standard deviation, and the analysis of variance.

The results of the study were as follows.

1. The implementation of the publishers in conformity with the Press Act B.E. 2484 was as follows.

- 1.1 Most of the publishers were not aware of the enforcement of the Act in terms of the publication handing due time, the fines which the offenders being liable to pay, the definitions of "publications" and "publish" including types of publications not enforced by this Act.

- 1.2 Most of the publishers handed every copy title of their publications to the National Library. The main reason was to have the publications which were intellectual properties collected there. Some publishers consider to hand in only the publications with academic content. The publishers that had never handed any publications to the National Library reported that they were not aware of such enforcement.

- 1.3 Most of the publishers handed 2 Copies of each title to the National Library. They handed the publications occasionally at their convenience. Some publishers had their messengers hand the publications to the Library.

- 1.4 Fifty percent of the publishers reported that the National Library used to contact them.

2. Problems regarding the practices in conformity with the Press Act were at a low level. The main problem was the due time to hand the publication within 7 days which is too short. The moderate level problems which scored fairly high included time consuming to delivery one title at a time; not being informed about the delivery required by law; and not knowing what the National Library collected the publications for.

2.2 Problems related to the publishers were at a moderate level. The Publishers were so busy that they could not hand the publications required by law to the National Library in the due time. They were not aware of having to hand the publications to the National Library.

2.3 Problems related to the publications, for example, the cost of the publications, the cost of delivery and the fines were at the low level.

3. The problems compared by the publisher sizes were not different.

4. The publishers' suggestions regarding the handing of the publications were as follows.

4.1 The National Library should play more active role to collect the required publications and distribute the information regarding the received publications to the publishers. The National Library, authors, and publishers should cooperate to work out policies regarding the collecting of publications. There should be and act apart from the existing one which enforces the collecting of publications produced in the kingdom.

4.2 The publishers would like to have the following amendments to the B.E. 2494 Act: clear objectives in collecting publications from publishers; the extension of due time to hand the publications; more types of publications covered by the Act; and clear definitions of the "printer" and the "publisher"